

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Klachten en ongevallen arbeidsomstandigheden

*Een analyse van bij de Inspectie SZW
gemelde klachten en arbeidsongevallen
over de jaren 2012-2015 op het domein
gezond en veilig werken*

Inhoud

Managementsamenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Ongevallen en klachten	6
2 Van meldingen naar zaken	8
2.1 Totaal aantal binnengekomen klachten in 2015	8
2.2 Binnengekomen en doorgezette klachten in 2015	8
2.3 Totaal aantal gemelde arbeidsongevallen	10
3 Totaalbeeld en achtergrondkenmerken	12
3.1 Klachten en ongevallen: totaal	13
3.2 Sectoren	14
3.3 Arbeidsverband	15
3.4 Leeftijd	16
3.5 Geslacht	17
4 Overtredingen, ongevalsscenario's en ongevalrisico's	18
4.1 Overtredingen	18
4.2 Risico's en ongevalsscenario's	20
Bijlage	21

Managementsamenvatting

De Inspectie SZW houdt onder andere toezicht op gezond en veilig werken. Jaarlijks komen er bij de Inspectie circa 6.500 meldingen binnen over de arbeidsomstandigheden in Nederland. Dat zijn meldingen van klachten en signalen en van ongevallen: iets minder dan de helft betreft klachten en signalen en ruim de helft aan ongevallen.

In 2015 zijn 3.012 klachten en signalen binnen gekomen, waarvan 1.492 nader onderzocht. Daarnaast zijn 3.622 ongevallen gemeld waarvan er 2.391 nader zijn onderzocht.

In dit rapport zijn de gemelde arbeidsongevallen en klachten en signalen over de periode 2012 tot en met 2015 integraal geanalyseerd met als primair doel bij te dragen aan het inzicht in de aard en omvang van arbeidsongevallen en klachten en signalen met betrekking tot arbeidsomstandigheden in Nederland. Hoewel niet alle meldingsplichtige arbeidsongevallen daadwerkelijk worden gemeld, is het aannemelijk dat ondermelding een kleinere rol speelt naarmate het ernstigere arbeidsongevallen betreft. De Inspectie concludeert desalniettemin dat de bevindingen en conclusies in dit rapport alleen representatief zijn voor de gemelde ernstige arbeidsongevallen (hoofdstuk 2) danwel onderzochte ernstige arbeidsongevallen (hoofdstuk 3 en 4) in Nederland.

Iedere twee jaar biedt de Inspectie in de ongevalsrapportage naast cijfers en overzichten een aantal verdiepende thematische analyses. Dit jaar is dat niet geval en presenteren we alleen de cijfers en trendmatige gegevens over de klachten, signalen en ongevallen van 2012 tot en met 2015.

In 2015 is het aantal binnengekomen meldingen van klachten en signalen en van ongevallen t.o.v. 2014 met 6% licht gestegen. Dit wordt mogelijk verklaard door de verbetering van de economische situatie, resulterend in toegenomen productie in diverse sectoren met een groot aandeel in de ongevalscijfers, waaronder de bouw en industrie. Ook de hogere boete die sinds 1 januari 2013 door de Inspectie kan worden opgelegd voor het niet (tijdig) melden van een meldingsplichtig arbeidsongeval heeft vermoedelijk bijgedragen aan de hogere meldingsbereidheid van bedrijven. Het aantal gemelde arbeidsongevallen is met ruim 5% toegenomen t.o.v. 2014, terwijl het aantal ongevalsmeldingen dat heeft geresulteerd in

een onderzoek met 3% is gedaald. Het aantal onderzochte ongevalsmeldingen met bezoek van een inspecteur is nagenoeg gelijk gebleven. De toename van het aantal ongevalsmeldingen wordt dus vooral veroorzaakt door niet meldingsplichtige ongevallen.

Tweederde van de **ongevalsmeldingen** in 2015 (2.391; 66%) is doorgezet naar een inspecteur voor nader onderzoek. Bij 94% van de uitgezette meldingen heeft dit geresulteerd in een bezoek van de inspecteur aan het bedrijf of de instantie. Bij 65% van de ongevals-zaken waar de inspecteur een bezoek aan het bedrijf heeft gebracht leidde dit tot de inzet van een of meerdere handhavinginstrumenten.

Voor de **klachten** geldt dat de helft in 2015 (1.492; 50%) is doorgezet naar een inspecteur voor nader onderzoek. Van de doorgezette klachten waarbij een inspecteur op bezoek is geweest, heeft 63% geleid tot inzet van een of meerdere handhavinginstrumenten.

Waar spelen de klachten en ongevallen?

De sectoren waarin in absolute zin de meeste arbeidsongevallen spelen zijn de industrie, bouwnijverheid en handel. Uit deze sectoren komen ook de meeste klachten. Een verschil is dat de meeste klachten in de bouwnijverheid voorkomen en de meeste ongevallen in de industrie. In relatieve zin vinden de meeste arbeidsongevallen plaats in de hoofdsector waterleidingbedrijven en afvalbeheer en in de hoofdsector bouwnijverheid.

Wat is er aan de hand bij de klachten en ongevallen?

De meeste klachten die binnenkomen hebben betrekking op de inrichting van arbeidsplaatsen (vooral valgevaar en algemeen) en op gevaarlijke stoffen/biologische agentia (vooral asbest en algemeen). Andere onderwerpen waar veel klachten over binnenkomen zijn arbeidstijden, arbeidsmiddelen (bijv. onjuiste of ondeugdelijke middelen), arbozorg en organisatie van de arbeid (waaronder psychosociale arbeidsbelasting).

Overtredingen bij klachten

Naar aanleiding van een klacht wordt het vaakst de overtreding het ontbreken van maatregelen om valgevaar te voorkomen geconstateerd. De tweede en derde plaats bij klachten worden ingenomen door de risico's het niet kunnen tonen van een certificaat of liftboek en de RI&E en nadere voorschriften.

Overtredingen en risico's bij ongevallen

De deugdelijkheid van een arbeidsmiddel (het materiaal zelf of de constructie is ondeugdelijk) en ongewilde gebeurtenissen (bijvoorbeeld het omvallen, kantelen of oververhitting van een arbeidsmiddel) is het wetsartikel waar de meeste overtredingen aan worden toegeschreven (14%), op de voet gevolgd door het voorkomen van het gevaar dat voorwerpen gaan bewegen (12%) en ontbreken van maatregelen om valgevaar te voorkomen (9%).

De risico's geven een iets andere volgorde aan. Het risico 'vallen van hoogte of gelijke hoogte' is het risico dat leidt tot de meeste arbeidsongevallen (33%), gevolgd door 'het contact met een arbeidsmiddel (incl. machines, gereedschap en voertuigen)' (31%) en 'getroffen worden door voorwerpen, producten of onderdelen daarvan' (25%). Daarnaast zijn 'contact met gevaarlijke stoffen' (5%) en 'extreme belasting van lichaamsdelen' (3%) voor ongevallen relevante risico's. Daarnaast valt de stijging van het aantal overtredingen voor het niet melden van meldingsplichtige arbeidsongevallen sinds 2013 op (nu 11% van de overtredingen bij ongevallen). Sinds 2013 is de boete voor niet tijdig melden verhoogd naar 50.000 euro waardoor mensen vaker zijn gaan melden. Dit heeft mogelijk ook bijgedragen aan het aantal gemelde maar niet meldingsplichtige ongevallen (zekerheids-halve melden). Daarnaast houdt de Inspectie SZW sindsdien intensiever toezicht op dit punt.

Wie klaagt / wie krijgt een arbeidsongeval?

Bij de registratie van de klacht wordt het type melder vastgelegd. De meeste klachten over arbeidsomstandigheden ontvangt de Inspectie van (ex)werknemers en andere overheidsinstanties. Als de klacht of het signaal afkomstig is van een vakbond of ondernemingsraad (OR), c.q. personeelsvertegenwoordiging (PVT) dan wordt deze, mits betrekking hebbend op het werkdomein van de Inspectie, altijd onderzocht, ongeacht de zwaarte van de vermoedelijke overtreding. Bij andere melders is het beleid van de Inspectie erop gericht dat een klacht of signaal alleen wordt doorgezet als er vermoedelijk sprake is van een zware overtreding of ernstige misstanden.

Uit een verdere analyse van de onderzochte arbeidsongevallen blijkt dat de meeste slachtoffers per 100.000 arbeidsjaren vallen binnen de leeftijdscategorie 15-24 jaar (37 per 100.000 arbeidsjaren). Relatief gezien vallen de minste slachtoffers van arbeidsongevallen (25 per 100.000 arbeidsjaren) in de leeftijdscategorie 25-34 jaar. Na deze leeftijdscategorie neemt de ongevalsfrequentie (het relatief aantal slachtoffers) geleidelijk toe.

Naast werknemers met een arbeidsovereenkomst (70%) is een relatief groot percentage van de slachtoffers van arbeidsongevallen (18%) als uitzendkracht geregistreerd, zeker ten opzichte van het aantal daadwerkelijk werkende uitzendkrachten op de Nederlandse arbeidsmarkt.¹

2016

Hoewel dit rapport ziet op de klachten en ongevallen uit 2015 en derhalve geen cijfers bevat over 2016, kan niet onvermeld blijven dat de ontwikkeling van de ongevalscijfers in (de eerste helft van) 2016 veel aandacht en capaciteit vraagt van de Inspectie. Op 6 juli 2016 gaf de Inspectie SZW een persbericht uit waarin zij melding maakt van een forse stijging van het aantal te onderzoeken klachten en ernstige arbeidsongevallen.

In de eerste helft van 2016 is het aantal ernstige ongevallen met 14% toegenomen en het aantal dodelijke ongevallen zelfs met 56% in vergelijking met het eerste half jaar van 2015. Het aantal in onderzoek genomen klachten en signalen is 16% hoger. Mede door deze toename van het aantal te onderzoeken klachten en (dodelijke) ongevallen en de inspectiecapaciteit die daarmee gemoeid is, heeft de Minister de Tweede Kamer per brief geïnformeerd dat de Inspectie SZW haar jaarplan voor 2016 bijstelt.²

In deze Kamerbrief wordt kort ingegaan op mogelijke oorzaken voor de geconstateerde toename van het aantal klachten en (dodelijke) ongevallen. Onder andere de conjuncturele opgang wordt genoemd. Omdat het een voorlopig beeld betreft een destijds niet alle data over 2016 voorhanden was, heeft de Minister toegezegd dat de Inspectie SZW in haar jaarverslag over 2016 nader ingaat op de eventuele verklaringen voor de toename van het aantal (dodelijke) arbeidsongevallen. Dit verdiepende onderzoek zal in de eerste maanden van 2017 worden uitgevoerd en naast het jaarverslag een plek krijgen in het Klachten en ongevallenrapport dat gelijktijdig verschijnt.

¹ Volgens de definitie van het CBS was, in het 4^e kwartaal van 2015, ruim 3% van de werkzame beroepsbevolking uitzendkracht (incl. oproep en invalkrachten is dat 9,5%). Voor werknemers was dat ruim 83%. De gehanteerde definitie van uitzendkracht is ruimer dan de definitie van het CBS, onder de definitie van de Inspectie SZW valt ook een deel van de gedetacheerden. Hierdoor is de kans op een arbeidsongeval voor uitzendkrachten niet goed te vergelijken met de kans op een arbeidsongeval voor werknemers met een vast dienstverband.

² Kamerbrief Bijstelling Jaarplan Inspectie SZW, d.d. 23 september 2016.

Op 3 augustus 2015 zou het nieuwe brugdeel van de Koningin Julianabrug in Alphen aan den Rijn worden geplaatst. Twee mobiele hijskranen zouden vanaf drijvende pontons het brugdeel hijsen en er zo'n honderd meter mee varen alvorens tot plaatsing over te gaan. Op het moment dat de beide kranen de draai inzette om het brugdeel tussen hen in te manoeuvreren kantelden de beide pontons. Vier woningen en drie winkelpanden werden totaal verwoest door de omvallende kranen en het enorme gewicht van het brugdeel. In de eerste uren na het ongeval was niet duidelijk of er doden en gewonden te betreuren waren. Er werd dan ook direct grootschalige inzet gepleegd door alle hulpdiensten, waaronder de inzet van reddingshonden. Uiteindelijk bleken geen menselijke slachtoffers te zijn gevallen.

Het onderzoek naar ernstige arbeidsongevallen vergt jaarlijks veel van de inspectiecapaciteit van de Inspectie SZW. Zo heeft de Inspectie in deze zaak ongeveer 2.500 manuren besteed aan het onderzoek naar de oorzaak van het ongeval in Alphen en de vraag of daaraan overtredingen van de Arbeidsomstandighedenwet ten grondslag liggen. Het onderzoek werd uitgevoerd onder leiding van het Openbaar Ministerie. Naast het horen van tientallen getuigen en betrokkenen was in dit geval een enorme hoeveelheid beeld- en technisch materiaal beschikbaar dat geanalyseerd diende te worden om de gebeurtenissen, die hebben geleid tot het omvallen van de beide kranen, in de juiste volgorde te kunnen plaatsen. Het onderzoeksteam heeft uiteindelijk een bijna 1.200 pagina's tellend dossier opgeleverd waarop het Openbaar Ministerie haar vervolgingsbeslissing zal baseren.

1

Inleiding

Jaarlijks komen er bij de Inspectie circa 6.500 meldingen binnen over de arbeidsomstandigheden in Nederland. Dat zijn meldingen van klachten en signalen en van ongevallen: iets minder dan de helft aan klachten en signalen en ruim de helft aan ongevallen.

In 2015 zijn 3.012 klachten en signalen binnen gekomen, waarvan 1.492 nader onderzocht. Daarnaast zijn 3.622 ongevallen gemeld waarvan er 2.391 nader zijn onderzocht.

Sinds 2013 wordt door de afdeling Onderzoek & Analyse een analyse uitgevoerd op de gemelde arbeidsongevallen. In 2015 is voor het eerst ook een analyse gedaan op klachten en signalen³ met als doel na te gaan in hoeverre de binnengekomen klachten en signalen een bijdrage kunnen leveren aan de risicoanalyse en programmering van de Inspectie SZW. Klachten- en ongevalsonderzoeken vormen samen de bulk van de reactieve werkzaamheden van de Inspectie SZW. In deze rapportage worden de gegevens over de klachten en ongevallen op het gebied van de arbeidsomstandigheden geïntegreerd weergegeven.

Het primaire doel van dit rapport is bij te dragen aan het inzicht in de aard en omvang van arbeidsongevallen in Nederland. Echter worden niet alle meldingsplichtige arbeidsongevallen ook daadwerkelijk gemeld. Dat betekent dat het in dit rapport niet mogelijk is een beeld te geven van alle (meldingsplichtige) arbeidsongevallen in Nederland. De cijfers en trends die het rapport laat zien geven inzicht in alle bij de Inspectie gemelde ongevallen. Het is aannemelijk dat ondermelding een kleinere rol speelt naarmate het ernstigere ongevallen betreft. De Inspectie concludeert desalniettemin dat de bevindingen en conclusies in dit rapport alleen representatief zijn voor de gemelde ernstige arbeidsongevallen (hoofdstuk 2) danwel onderzochte ernstige arbeidsongevallen (hoofdstuk 3 en 4) in Nederland.

1.1 Ongevallen en klachten

Volgens artikel 1 van de Arbeidsomstandighedenwet is een arbeidsongeval *“een aan een werknemer⁴ in verband met het verrichten van arbeid overkomen ongewilde, plotselinge gebeurtenis, die schade aan de gezondheid tot vrijwel onmiddellijk gevolg heeft gehad en heeft geleid tot ziekteverzuim, of de dood tot vrijwel onmiddellijk gevolg heeft gehad.*

Meldingsplichtig bij de Inspectie SZW zijn die arbeidsongevallen die hebben geleid tot de *dood, blijvend letsel of ziekenhuisopname*” (artikel 9, eerste lid van de Arbowet). Enkel poliklinische behandeling in het ziekenhuis valt hier niet onder. De Inspectie SZW onderzoekt deze meldingsplichtige arbeidsongevallen. Soms worden arbeidsongevallen onderzocht op basis van artikel 10 van de Arbowet (gevaar voor derden).

Onder een klacht verstaat de Inspectie SZW een aan de Inspectie gericht signaal afkomstig van een melder (dit kunnen o.a. (ex-)werknemers, werkgevers, leden van een ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging en ook vakbonden andere overheidsinstanties of derden zijn) die een sterk vermoeden heeft dat een bedrijf of instelling zich niet aan de wettelijke voorschriften op het terrein van de Arbeidsomstandigheden- of Arbeidstijdenwet houdt.

Indien een melding wordt beschouwd als een klacht of een ongeval, kiest de medewerker van de meldkamer op basis van uitgebreide richtlijnen, procedures en beoordelingskaders, en indien nodig, na consultatie van de dienstdoende piket inspecteur of de teamleider van de regio waar de melding betrekking op heeft, de meest geëigende procesgang (direct afdoen, doorverwijzen of doorzetten voor nader onderzoek). Het beleid van de Inspectie is erop gericht dat een klacht of signaal alleen wordt doorgezet als er vermoedelijk sprake is van een zware overtreding of ernstige misstanden.

³ Het gaat hierbij alleen om klachten waarvan de afhandeling valt onder verantwoordelijkheid van de directie Arbo (zie paragraaf 2.1).

⁴ Een zelfstandige (art.1 lid 3 onder k AW) die onder gezag werkt (art. 1 lid 2 AW) geldt ook als een werknemer.

Sommige meldingen van klachten en ongevallen worden doorgezet naar een andere dienst. Bij meldingen van klachten gaat het dan om klachten op terreinen die tot de verantwoordelijkheid van die andere dienst behoren. Bij ongevalsmeldingen gaat het hierbij om arbeidsongevallen die volgens afspraak door een andere dienst (verder) worden onderzocht. De politie onderzoekt bijvoorbeeld arbeidsongevallen op de openbare weg (verkeersongevallen) en incidenten waarbij sprake is van agressie en geweld tegen werknemers. Ook ongevallen in de mijnbouw, het goederenvervoer en een deel van de arbeidsongevallen in de zeescheepvaart worden niet door de Inspectie SZW onderzocht, maar door andere toezichthouders die zijn belast met arbowetgeving voor die sectoren.

In dit rapport worden verschillende definities gehanteerd in verschillende hoofdstukken.

We onderscheiden twee soorten cijfers:

- Het aantal binnengekomen meldingen over klachten en ongevallen in 2012 tot en met 2015. Deze cijfers worden gebruikt in Hoofdstuk 2.
- Het aantal arbeidsongevallen bij afgesloten ongevals zaken en afgehandelde klachten in 2012 tot en met 2015. Deze cijfers vormen de basis voor Hoofdstuk 3 en 4.

De reden om in Hoofdstuk 3 uit te gaan van ongevals zaken die zijn afgesloten in een bepaald jaar is dat we op die manier aansluiten bij de cijfers die de Inspectie SZW in haar jaarverslag tot haar productie rekent. Als we hiervan zouden afwijken, bestaat de kans dat sommige ongevals zaken helemaal niet worden meegeteld en is het ook moeilijker om ontwikkelingen in de tijd weer te geven.

Omdat sinds het vorige Klachten en ongevallen-rapport⁵ geen nieuwe Storybuilderdata⁶ beschikbaar is gekomen voor de analyse van ongevalscenario's en ongevalsrisico's, maken we in hoofdstuk 4 gebruik van gegevens uit door inspecteurs ingevulde enquêtes m.b.t. de toedracht van het door hen onderzochte ongeval.⁷ Verder merken we op dat percentages in het rapport en de bijlagentabellen soms gebaseerd zijn op lage absolute aantallen. Dit kan ertoe leiden dat percentages soms sterk variëren over de verschillende jaren en dat de factor 'toeval' mogelijk een grotere rol speelt bij de totstandkoming van die variatie.

⁵ Klachten en ongevallenrapport; Een analyse van klachten en arbeidsongevallen over de jaren 2011-2014, d.d. 1-1-2016.

⁶ Storybuilder is een instrument dat ontwikkeld is in het kader van het programma Versterking Arbeidsveiligheid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In Storybuilder zijn de toedracht en oorzaken vastgelegd van arbeidsongevallen die zijn onderzocht door de Inspectie SZW. Binnen Storybuilder zijn alleen gegevens beschikbaar van ongevallen die plaatsvonden in de jaren 1998-2009 en 2012 en 2013.

⁷ Over 2015 zijn op het moment van schrijven voor 1.518 ongevallen de ongevalsrisico's en scenario's bekend binnen Enquido; het enquêtesysteem van de Inspectie SZW waarin de betreffende inspecteur diens bevindingen hieromtrent registreert. Het betreft voorlopige cijfers.

2 Van meldingen naar zaken

Dit onderdeel bevat een beschrijving van de wijze waarop de Inspectie SZW is omgegaan met in 2015 binnengekomen meldingen ten aanzien van klachten op het terrein van arbeidsomstandigheden en de in 2015 bij de Inspectie SZW binnengekomen meldingen van arbeidsongevallen. We geven een overzicht van de aantallen binnengekomen meldingen (zowel klachten als ongevallen), de mate waarin deze meldingen zijn onderzocht door een inspecteur, de redenen waarom een deel van de meldingen niet (uitgebreid) is onderzocht en of er al dan niet een handhavinginstrument is ingezet (zie figuur 2.1 op pagina 9).

2.1 Totaal aantal binnengekomen klachten in 2015

Tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015 zijn 3.012 klachten op arbo-terrein binnengekomen. Dit aantal is daarmee iets toegenomen ten opzichte van 2014 toen 2.822 arbo-gerelateerde klachten binnenkamen. De meeste klachten hebben betrekking op de Arbowet (76,4%), de Arbeidstijdenwet (12,7%) en de Warenwet (10,4%). Het aantal geregistreerde klachten over de Warenwet is verviervoudigd; van 62 in 2014 naar 301 in 2015. Deze toename kan worden verklaard

door een aanpassing van de registratiewijze van meldingen over afgekeurde liften door cki's⁸ en moet dus niet worden gelezen als een daadwerkelijke toename van het aantal klachten met betrekking tot de Warenwet. Over de Kernenergiewet (KEW) kwam in 2015 één klacht binnen.

Iets meer dan de helft van de klachten (1514; 50,3%) is direct afgedaan door de medewerker van het meldpunt. In tabel I van de bijlage zijn de redenen om de klachten direct af te doen weergegeven.

Bij de registratie wordt het type melder apart vastgelegd. In tabel II van de bijlage is het aantal klachten en signalen weergegeven, uitgesplitst naar type melder. De Inspectie is wettelijk verplicht om een klacht die afkomstig is van een vakbond of ondernemingsraad (OR), c.q. personeelvertegenwoordiging (PVT) in onderzoek te nemen. Drie van de vijftien door een vakbond of OR/PVT ingediende klachten zijn niet voor onderzoek doorgezet naar een inspecteur. In al deze drie gevallen is pas na gedegen onderzoek van de meldkamer, en na overleg met de melder, besloten de klacht niet verder te onderzoeken.

2.2 Binnengekomen en doorgezette klachten in 2015

In tabel 2.1 is voor 2015 het aantal klachten weergegeven, uitgesplitst naar hoofdonderwerp van de klacht. Uit de tabel blijkt dat de meeste klachten binnenkomen ten aanzien van de inrichting van arbeidsplaatsen en ten aanzien van gevaarlijke stoffen/biologische agentia (bijvoorbeeld asbest). Andere onderwerpen waar veel klachten over binnenkomen zijn arbeidstijden, arbeidsmiddelen (bijv. onjuiste en ondeugdelijke middelen) en arbozorg en organisatie van de arbeid (waaronder psychosociale arbeidsbelasting).

In tabel III van de bijlage zijn de onderwerpen verder uitgesplitst naar subonderwerpen.

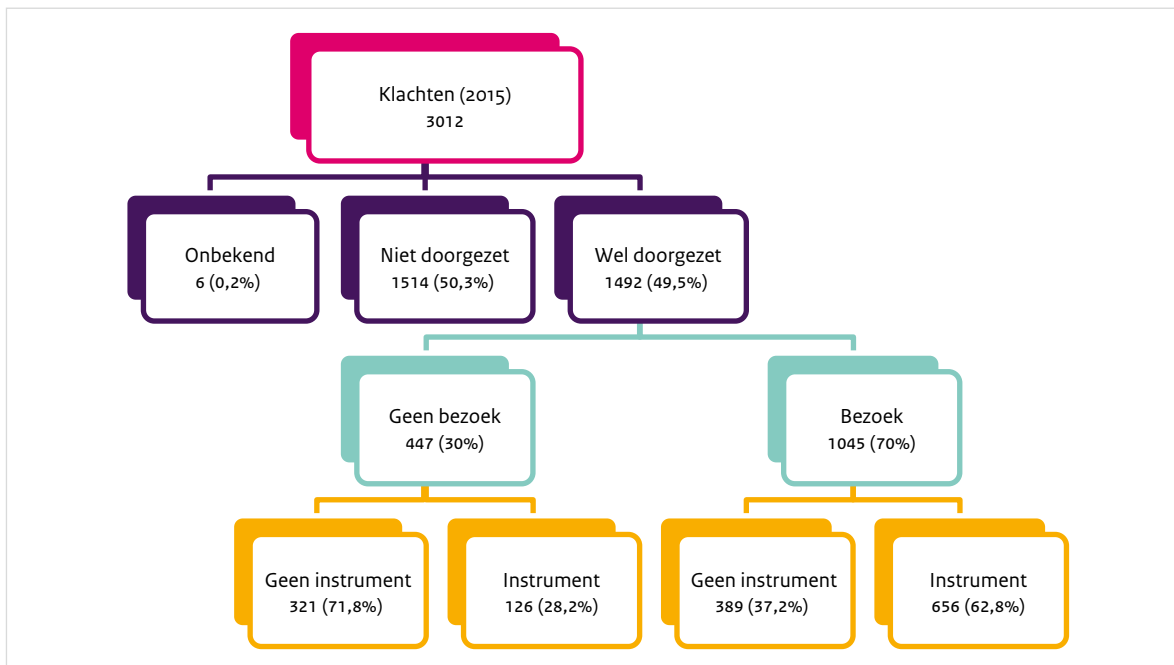
Bij de meldkamer komt een melding binnen dat gaten worden gezaagd in het asbesthoudende dak van een boerderij die wordt verbouwd. De werkzaamheden worden uitgevoerd zonder beschermende kleding en zonder maatregelen om verspreiding van vrijkomende asbestdeeltjes te voorkomen. Daarnaast geeft de melder aan dat sprake is van valgevaar.

De inspecteur constateert dat de werkzaamheden aan het asbesthoudende dak niet zijn gemeld bij de Inspectie en dat geen werkplan is gemaakt voor de werkzaamheden aan het asbesthoudend dakbeschoot. Door de onzorgvuldige manier van werken is mogelijk sprake van besmetting met asbeststof in de onderliggende woonruimte waarin o.a. een verwarmingsinstallateur aan het werk is zonder weet te hebben van de mogelijke blootstelling aan asbestdeeltjes. Omdat de aangetroffen situatie mogelijk ernstig gevaar voor personen oplevert, namelijk blootstelling aan de kankerverwekkende asbeststof, geeft de inspecteur direct een bevel tot stillegging van de werkzaamheden af. De inspecteur geeft daarbij aan welke maatregelen kunnen leiden tot opheffing van de stillegging, in dit geval inventarisatie en evt. sanering van de besmetting door een gecertificeerde asbestverwijderaar. Naast de stillegging is in dit geval een boete opgelegd voor het illegaal verwijderen van asbest.

⁸ CKI staat voor Certificerende en Keurende Instelling.

Figuur 2.1 Schematische weergave procesgang van in 2015 binnengekomen klachten op het terrein van arbeidsomstandigheden.

Tabel 2.1 Aantal in 2015 binnengekomen klachten, voor onderzoek doorgezette klachten en klachten waarbij instrumenten zijn ingezet, uitgesplitst naar onderwerp.

Onderwerp melding	Ingekomen		Doorgezet voor onderzoek		Inzet instrument	
	Aantal	%	Aantal	%*	Aantal	%**
Arbeidstijden	255	8,5%	114	44,7%	64	56,1%
Jeugdige & zwangere werknemers	17	0,6%	15	88,2%	5	33,3%
Arbozorg en organisatie van de arbeid (incl. PSA)	167	5,5%	12	7,2%	7	58,3%
Inrichting arbeidsplaatsen	467	15,5%	322	69,0%	170	52,8%
Gevaarlijke stoffen (GS) en Biologische agentia (BA)	425	14,1%	283	66,6%	109	38,5%
Fysieke belasting	110	3,7%	12	10,9%	11	91,7%
Fysische factoren	130	4,3%	24	18,5%	8	33,3%
Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden	192	6,4%	119	62,0%	67	56,3%
Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering	123	4,1%	85	69,1%	41	48,2%
Sociale zekerheid - uitkeringsfraude	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Definities en toepassingsgebied	2	0,1%	1	50,0%	0	0,0%
Arbobeleid	56	1,9%	5	8,9%	4	80,0%
Samenwerking, overleg, OR en deskundige bijstand	8	0,3%	0	0,0%	0	0,0%
Warenwet (WaW)	301	10,0%	287	95,3%	202	70,4%
Onbekend***	758	25,2%	213	28,1%	94	44,1%
Totaal	3012	100,0%	1492	49,5%	782	52,4%

* Percentage van de ingekomen klachten dat is doorgezet voor onderzoek.

** Percentage van de voor onderzoek doorgezette klachten dat leidt tot de inzet van een handhavinginstrument.

*** Van de 758 meldingen met een onbekend onderwerp waren er 591 nog in behandeling op het moment van analyse, de overige meldingen hebben betrekking op niet nader gespecificeerde bepalingen uit de Arbeidsomstandighedenwet.

2.3 Totaal aantal gemelde arbeidsongevallen

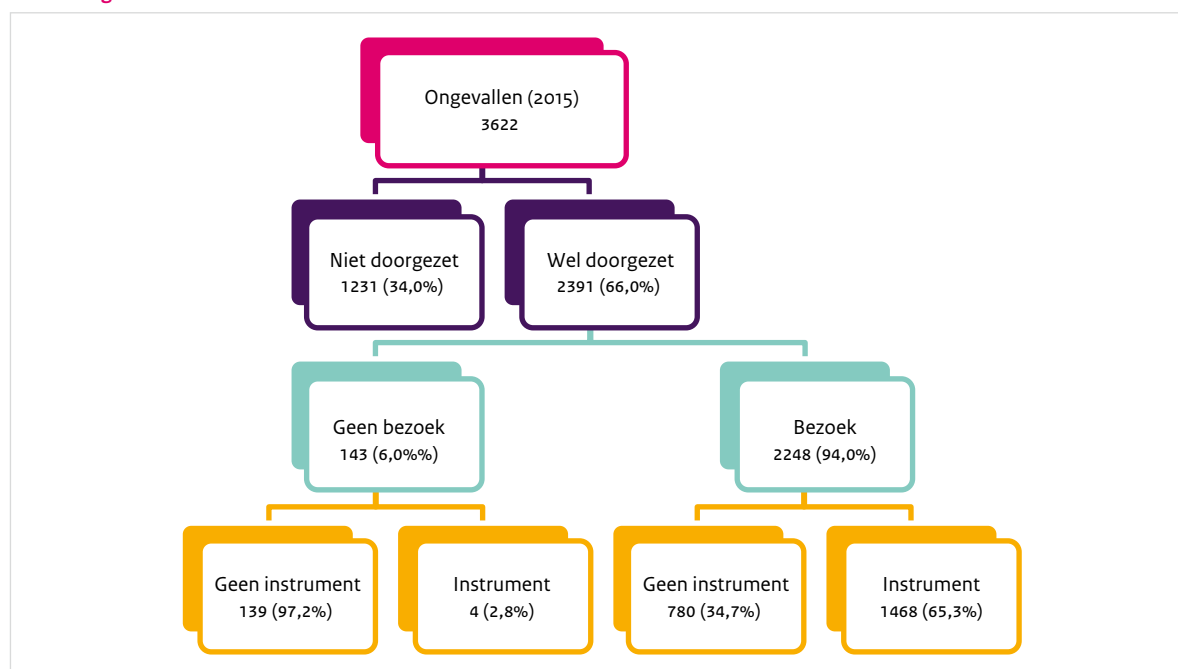
Tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015 zijn 3.622 meldingen van arbeidsongevallen binnengekomen. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2014 toen 3.437 meldingen binnengekwamen. Ruim een derde van de ongevalsmeldingen (1.231; 34%) is direct afgedaan (niet doorgezet voor onderzoek). Bij 823 van deze meldingen gaat het om niet-meldingsplichtige ongevallen. 311 meldingen die direct zijn afgedaan, staan geregistreerd als (potentieel) meldingsplichtige ongevallen. Nadere analyse van deze 311 ongevalsmeldingen laat zien dat het hierbij gaat om meldingen die bij nader inzien betrekking hebben op niet-meldingsplichtige ongevallen. Het gaat om ongelukken als gevolg van niet in het werk gelegen medische oorzaken (onwel worden, hartfalen, epileptische aanvallen, etc.) en om ongevallen voortvloeiend uit een niet aan arbeid te relateren samenloop van omstandigheden (uitglijden, vallen, misstappen, tegen deur/muur aanlopen). Daarnaast betreft het ongevalsmeldingen die niet door de Inspectie SZW maar door een andere dienst (verder) worden onderzocht. Het gaat bijvoorbeeld om verkeersongevallen en geweldsincidenten die zijn

afgehandeld door de politie en arbeidsongevallen in de zeescheepvaart die zijn overgedragen aan de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Bijna 66% van de ongevalsmeldingen (2391) is doorgezet naar een inspecteur voor nader onderzoek. Bij 94% heeft dit geresulteerd in een bezoek van de inspecteur aan het bedrijf of de instantie. Bij de resterende 143 gevallen heeft het onderzoek niet geleid tot een bedrijfsbezoek, meestal omdat het een niet meldingsplichtig ongeval betrof. De Inspectie wil bij meldingsplichtige ongevallen snel ter plaatse zijn. Daarom heeft de meldkamer als richtlijn om bij twijfel aan de meldingsplichtigheid de betreffende melding direct uit te zetten zodat de inspecteur zijn onderzoek snel kan starten. Dit kan tot gevolg hebben dat een onderzoek alsnog niet meldingsplichtig blijkt.

Bij 65% van de ongevals zaken waar de inspecteur een bezoek aan het bedrijf heeft gebracht leidde dit tot de inzet van een of meerdere handhavingsinstrumenten. Het merendeel van deze bedrijfsbezoeken (59%) leidde tot de inzet van een zwaar handhavingsinstrument⁹ (zie tabel V van de bijlage). In de hoofdstukken drie en vier wordt nader ingegaan op aard en inhoud van de ingezette handhavingsinstrumenten.

Figuur 2.2 Schematische weergave procesgang van tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015 binnengekomen meldingen van arbeidsongevallen.

⁹ Zware handhavingsinstrumenten zijn o.a. een boeterapport, stillegging en proces-verbaal. Middelzware handhavingsinstrumenten zijn bijvoorbeeld waarschuwingen of een kennisgeving eis Arbo. Lichte handhavingsinstrumenten als stimuleringen van de werkgever zijn in 2015 niet langer geregistreerd.

Bij het meldpunt van de Inspectie komen op één dag diverse klachten binnen over hetzelfde filiaal van een winkelketen. In korte tijd zijn als gevolg van de hoge temperatuur in het pand diverse klanten en medewerkers flauwgevallen, waaronder een zwangere medewerkster. Medewerkers klagen over misselijkheid, hoofdpijn, duizelingen en zwarte vlekken voor de ogen, met name tijdens veelvoorkomende handelingen als tillen, bukken en werken boven hoofdhoogte.

Ter plekke constateert de inspecteur dat, op basis van eerder extern onderzoek, bij de werkgever reeds bekend is dat de airco-installatie te weinig capaciteit heeft voor de werkruimte. Rekening houdend met de fysieke belasting van de medewerkers kan de temperatuur op de werkplaats hierdoor gezondheidsschade veroorzaken. Dit is een overtreding van artikel 6.1, 1^e lid van het arbeidsomstandighedenbesluit. Ook constateert de inspecteur dat in de risico-inventarisatie geen rekening is gehouden met bijzondere groepen werknemers, waaronder zwangeren, hetgeen eveneens een overtreding is van het arbeidsomstandighedenbesluit (art. 1.41). Beide overtredingen moeten binnen drie maanden zijn opgeheven, wat wordt getoetst tijdens een herinspectie. Blijkt bij herinspectie dat deze of vergelijkbare overtredingen opnieuw worden aangetroffen, wordt hiervoor een boeterapport opgemaakt.

Het slachtoffer, een medewerker van de technische dienst, werd gevraagd een motorstoring te verhelpen aan een kleine bulldozer. Het slachtoffer heeft daarop diverse filters schoongemaakt/vervangen en vervolgens de motor gestart om het geluid te beoordelen. Hij opende de motorkap van de bulldozer terwijl de motor draaide en bediende handmatig de gashendel onder de motorkap. De duim van het slachtoffer werd daarbij geraakt door de draaiende ventilator van de motorcooling met een gescheurde pees tot gevolg. Het slachtoffer is naar het ziekenhuis gebracht waar de pees operatief is hersteld. Betrokkene heeft 1 nacht in het ziekenhuis doorgebracht.

Nader onderzoek van de inspecteur wijst uit dat de werkgever het risico 'verwonding door contact met bewegende delen' niet tijdig heeft onderkend in situaties van onderhoud en hierover onvoldoende specifiek heeft geïnstrueerd. De werkgever heeft hiervoor een boete gekregen. Anderzijds blijkt uit het onderzoek ook dat het slachtoffer sinds 2008 al vier eerdere bedrijfsongevallen heeft gehad en dat hij verschillende keren is aangesproken op zijn gedrag en functioneren.

3 Totaalbeeld en achtergrondkenmerken

In het administratieve systeem van de Inspectie SZW worden kenmerken van slachtoffers van onderzochte arbeidsongevallen geregistreerd, zoals leeftijd, geslacht en arbeidsverband. In dit hoofdstuk worden deze verschillende achtergrondkenmerken geanalyseerd. De analyse is uitgevoerd op basis van ongevals zaken die de Inspectie SZW in de jaren 2012 tot en met 2015 heeft afgesloten. Voor wat betreft de klachten wordt in dit hoofdstuk een totaaloverzicht gegeven voor de jaren 2012 tot en met 2015 en een indeling van het aantal klachten naar hoofdsector in 2015. De overige achtergrondkenmerken zoals leeftijd, geslacht, arbeidsverband en geografische spreiding zijn voor de klachten niet geregistreerd.

In het vorige hoofdstuk is uitgegaan van alle binnengekomen meldingen over klachten en ongevallen in een bepaald jaar. In dit hoofdstuk wordt een iets andere definitie gehanteerd voor de klachten en ongevallen:

***Ongevallen:** Het totaal aantal slachtoffers van ongevallen waarvan het onderzoek is afgesloten in een bepaald jaar en die tot de productie van de Inspectie SZW van dat jaar behoren.¹⁰ Dit hoeft niet hetzelfde jaar te zijn als het jaar waarin het ongeval heeft plaatsgevonden.*

***Klachten:** Het totaal aantal afgehandelde klachten dat is afgesloten in een bepaald jaar en die tot de productie van de Inspectie SZW van dat jaar behoren. Dit hoeft niet hetzelfde jaar te zijn als het jaar waarin de klacht is gemeld.*

Het slachtoffer, een uitzendkracht, werkte als orderpicker in een distributiecentrum en bestuurde ten tijde van het ongeval een elektrische pallettruck. Na het plaatsen van enkele pallets raakte hij met zijn voet bekneld tussen de elektrische pallettruck die hij zelf bestuurde en een naderende vorkheftruck. Uit camerabeelden gemaakt van de werkvloer blijkt dat het slachtoffer, zonder verder op of om te kijken, achteruit reed en daarbij een voet buiten het voertuig liet hangen. Hierbij liep hij dusdanig letsel op aan zijn voet dat hij later die dag werd opgenomen in het ziekenhuis.

De werkgever (het uitzendbureau) en inlener hebben het ongeval, waarvan zij beiden wisten dat het dezelfde dag nog leidde tot ziekenhuisopname, niet direct gemeld bij de Inspectie, maar pas enkele dagen later. Het te laat melden had in dit geval geen gevolgen voor het ongevals onderzoek omdat duidelijke camerabeelden van het ongeval voorhanden waren. Er is een boeterapport opgemaakt voor het niet tijdig melden van een meldingsplichtig arbeidsongeval en het onjuist gebruik van het arbeidsmiddel. Dit boeterapport is geadresseerd aan het uitzendbureau, zijnde de werkgever van het slachtoffer en in dit geval ook verantwoordelijk toezichthouder op de werkplek.

¹⁰ Precies geformuleerd gaat het om in het betreffende jaar in het administratieve systeem van de Inspectie afgesloten zaken, waarbij het resultaat van de laatste actie van de Inspectie uit de categorie arbo is of waarbij er één of meer overtredingen zijn geconstateerd. Zaken die enkel 'onverrichter zake' acties hebben en waarbij ook geen overtreding is geconstateerd, vallen hier niet onder. Zaken waarbij geen slachtoffer is geregistreerd, zijn niet meegenomen in dit rapport.

3.1 Klachten en ongevallen: totaal

In figuur 3.1 is een overzicht gegeven van alle klachten en slachtoffers van arbeidsongevallen over de jaren 2012-2015. Voor gedetailleerde gegevens naar verschillende kenmerken van slachtoffers van arbeidsongevallen verwijzen wij naar de bijlage-tabellen VI en VII.

Uit figuur 3.1 blijkt dat het aantal dodelijke slachtoffers in 2015 (51) lager is dan in de drie voorliggende jaren (2014: 60; 2013: 74; 2012: 60).

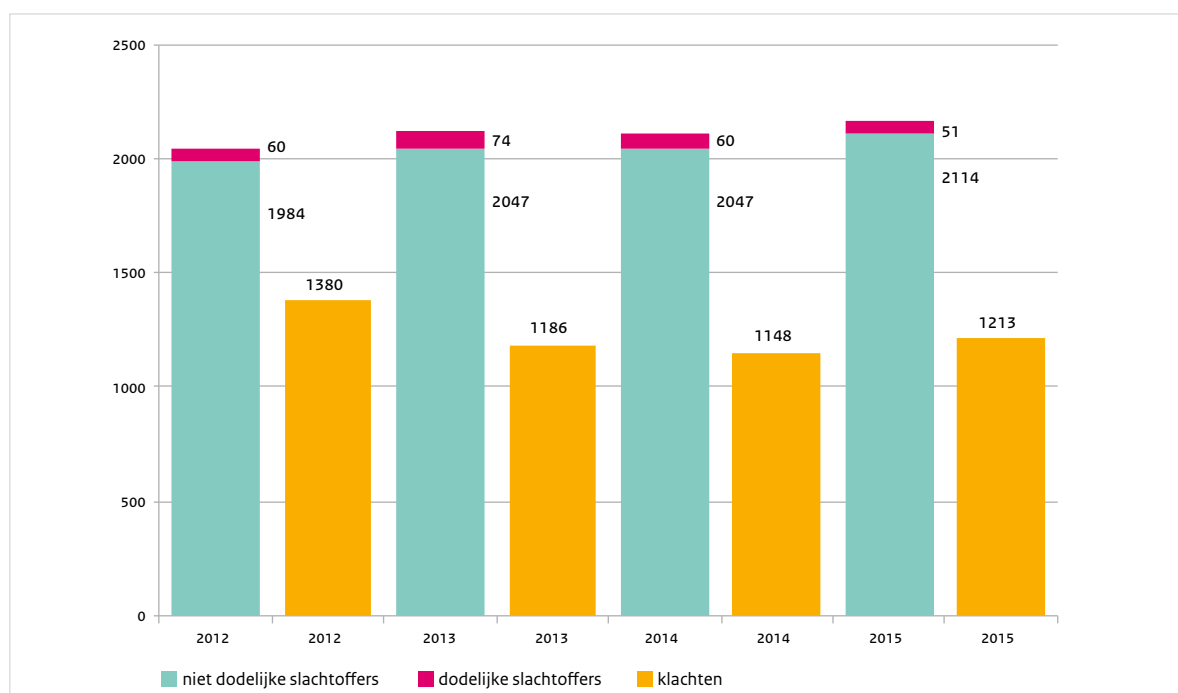
Het totaal aantal arbeidsongevallen blijft over de afgelopen vier jaar grofweg stabiel. In het jaar 2015 is het aantal (niet dodelijke) slachtoffers van arbeidsongevallen wel iets hoger dan in de jaren daarvoor. Een verklaring van de lichte stijging kan zijn dat de economische crisis over het dieptepunt heen is en er dus weer meer uren gewerkt wordt waardoor het absolute aantal ongevallen toeneemt. Berkhout et al. (2014) spreken van een lichte procyclische conjunctuurgevoeligheid van de arbeidsongevallen. Meer concreet: in hoogconjunctuur is de ongevals-frequentie¹¹ 6% hoger dan in laagconjunctuur. Ook concluderen zij dat bedrijfstakken niet allemaal op dezelfde manier gevoelig zijn voor de algemene

economische conjunctuur. Het bekende voorbeeld daarbij is dat de bouw met enige vertraging de conjunctuur volgt en de uitzendbranche vooruitloopt op de algemene conjunctuur. Deze sectorspecifieke effecten werken uiteraard ook door in de ongevals-frequentie.

Een andere verklaring voor de lichte stijging van het aantal gemelde ongevallen in 2015 kan zijn dat sinds 1 januari 2013 een hogere boete (van maximaal € 50.000) kan worden opgelegd indien een meldingsplichtig ongeval niet of te laat wordt gemeld. Dit kan resulteren in een hogere bereidheid van bedrijven om ongevallen te melden. Ook is besloten om in 2013 sneller onderzoek te doen wanneer een ongeval wordt gemeld. Door bovenstaande verklaringen zijn er wellicht meer ongevallen in de cijfers van dit rapport terecht gekomen, terwijl in sommige gevallen achteraf blijkt dat het niet ging om een meldingsplichtig arbeidsongeval.

Het aantal klachten is, na twee jaren van daling, in 2015 weer iets toegenomen. Een eenduidige verklaring is niet voorhanden. Mogelijk speelt ook hier de economische opgang met toegenomen activiteit een rol.

Figuur 3.1 Aantal klachten en slachtoffers van arbeidsongevallen (inclusief dodelijk) (door Inspectie SZW afgehandelde klachten en afgesloten ongevalsonderzoeken, 2012-2015).

¹¹ De ongevals-frequentie is het aantal slachtoffers van arbeidsongevallen per 100.000 arbeidsjaren (fte).

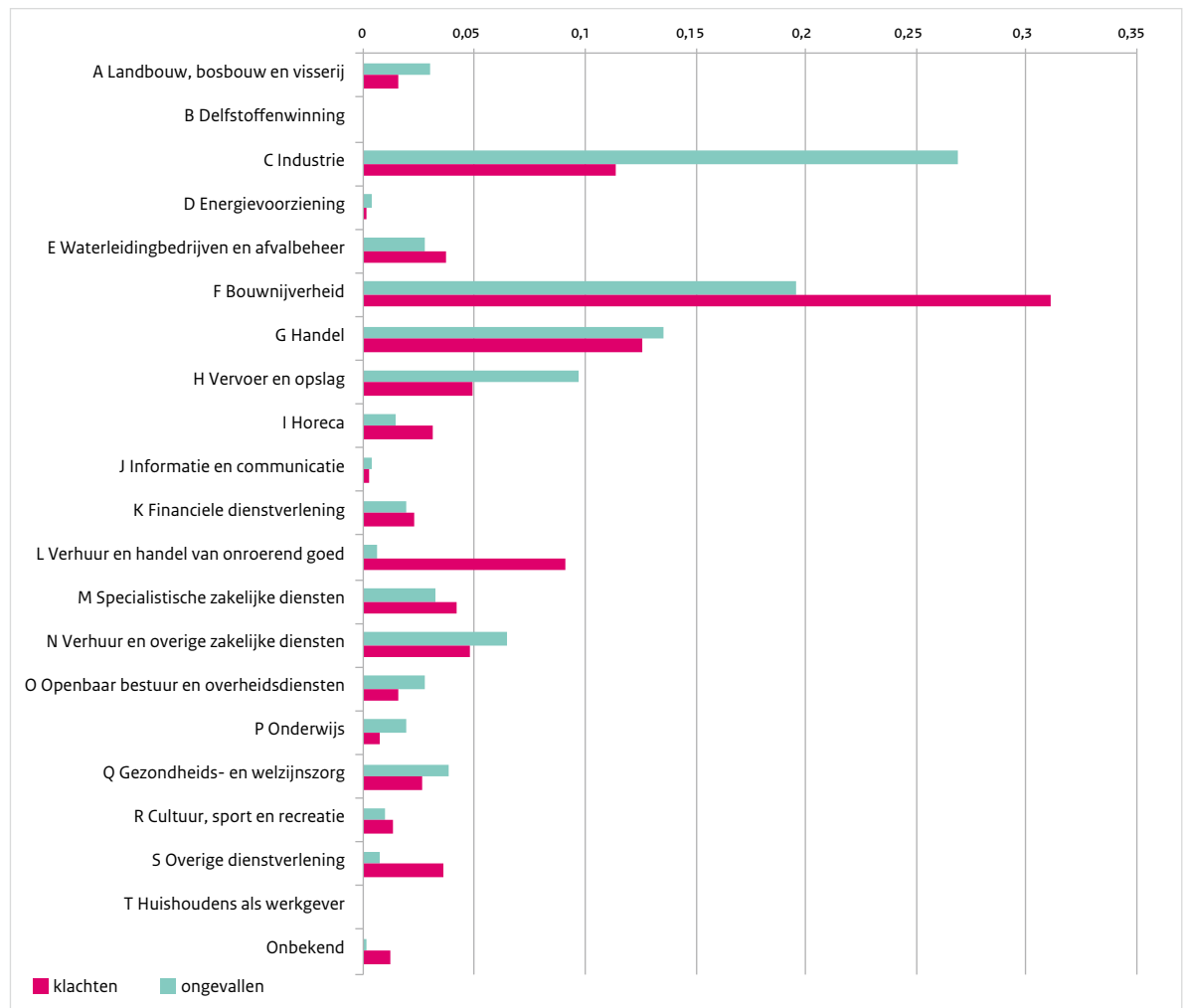
3.2 Sectoren

In de volgende staafdiagram (figuur 3.2) is te zien hoe de aantallen ongevallen en klachten zijn verdeeld over de verschillende economische hoofdsectoren. Opvallend is dat de meeste ongevallen zich voordoen in de industrie (ruim 25% van het totaal aantal slachtoffers van ongevallen), terwijl de meeste klachten betrekking hebben op de sector bouwnijverheid. Een mogelijke verklaring hiervoor is het verschil in zichtbaarheid van werkzaamheden in beide sectoren voor bijvoorbeeld omwonenden en

passanten. Ruim 31% van alle klachten heeft betrekking op de bouw, gevolgd door de handel (13%) en industrie (11%). Binnen de sectoren bouw en handel vindt respectievelijk 20 en 14 procent van de ongevallen plaats.

De klachten en ongevallen staan in de staafdiagram gepercenteerd naar hoofdsectoren. Een verfijning naar het aantal ongevallen per tweecijferige SBI sector voor de jaren 2012 t/m 2015 is te vinden in bijlage VIII.¹²

Figuur 3.2 Percentage klachten en slachtoffers van arbeidsongevallen naar hoofdsectoren (door Inspectie SZW afgehandelde klachten en afgesloten ongevalsonderzoeken, 2015).

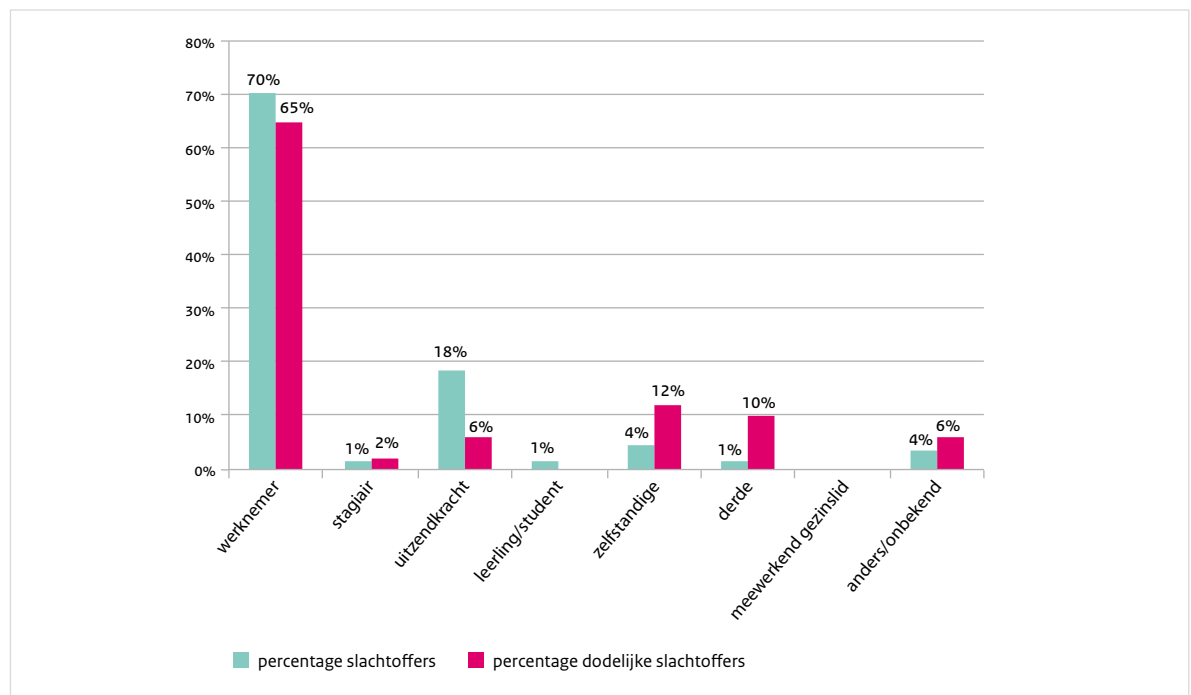
¹² Naast het reactieve werk als beschreven in deze rapportage, werkt de Inspectie SZW in programma's aan het verbeteren van de arbeidsomstandigheden. Een van die programma's richt zich op de metaalsector. De rapportage Programma Metaal 2009-2015 maakt melding van een daling van het aantal arbeidsongevallen met 24% in de periode 2009-2015. Deze trend wijkt af van de trend in bijlagetabel VIII. Dit als gevolg van de afwijkende periode waarover wordt gerapporteerd en de iets andere samenstelling van SBI-codes in beide rapportages.

3.3 Arbeidsverband

Figuur 3.3 geeft de verdeling van de slachtoffers en de dodelijke slachtoffers naar arbeidsverband weer van arbeidsongevallen die door de Inspectie SZW zijn onderzocht. Deze verdeling is gebaseerd op het geregistreerde arbeidsverband bij de Inspectie SZW. Dit geregistreerde arbeidsverband komt niet altijd overeen met het feitelijke arbeidsverband. Het grootste deel (70%) van de slachtoffers is als werknemer met een arbeidsovereenkomst geregistreerd.

Een relatief groot percentage van de slachtoffers van arbeidsongevallen (18%) is als uitzendkracht geregistreerd, zeker ten opzichte van het aantal daadwerkelijk werkende uitzendkrachten¹³. Bij de dodelijke ongevallen is 6% uitzendkracht (3 van de 51 slachtoffers). Van het totaal aantal slachtoffers is 4% zelfstandige. Van de dodelijke slachtoffers is 12% zelfstandige¹⁴. 1% van het totaal aantal slachtoffers en 10% van het aantal dodelijke slachtoffers was een derde¹⁵.

Figuur 3.3 Percentage slachtoffers van arbeidsongevallen naar arbeidsverband (door Inspectie SZW afgesloten ongevalsonderzoeken, 2015).

¹³ Volgens de definitie van het CBS was, in het 4^e kwartaal van 2015, ruim 3% van de werkzame beroepsbevolking uitzendkracht (incl. oproep en invalkrachten is dat 9,5%). Voor werknemers was dat ruim 83%. De gehanteerde definitie van uitzendkracht is ruimer dan de definitie van het CBS, onder de definitie van de Inspectie SZW valt ook een deel van de gedetacheerden. Hierdoor is de kans op een arbeidsongeval voor uitzendkrachten niet goed te vergelijken met de kans op een arbeidsongeval voor werknemers met een vast dienstverband.

¹⁴ Bij de cijfers over zelfstandigen is het van belang dat de Arbeidsomstandighedenwet een arbeidsongeval definieert als een ongeval dat een werknemer overkomt (in hoofdstuk 1 staat de exacte definitie van een arbeidsongeval). Hierbij geldt een zelfstandige die onder gezag werkt ook als een werknemer. Een deel van de ongevallen die zelfstandigen overkomen, zullen dus niet in deze cijfers zitten, omdat voor deze ongevallen de meldingsplicht niet geldt.

¹⁵ Ook derden, bijvoorbeeld klanten of leveranciers van het bedrijf, kunnen slachtoffer worden van een ernstig ongeval. Deze ongevallen zijn niet in alle gevallen meldingsplichtig, maar als ze wel (gedeeltelijk) zijn onderzocht door de Inspectie zijn ze wel in de cijfers van dit rapport meegenomen (zoals reeds uitgelegd in hoofdstuk 2).

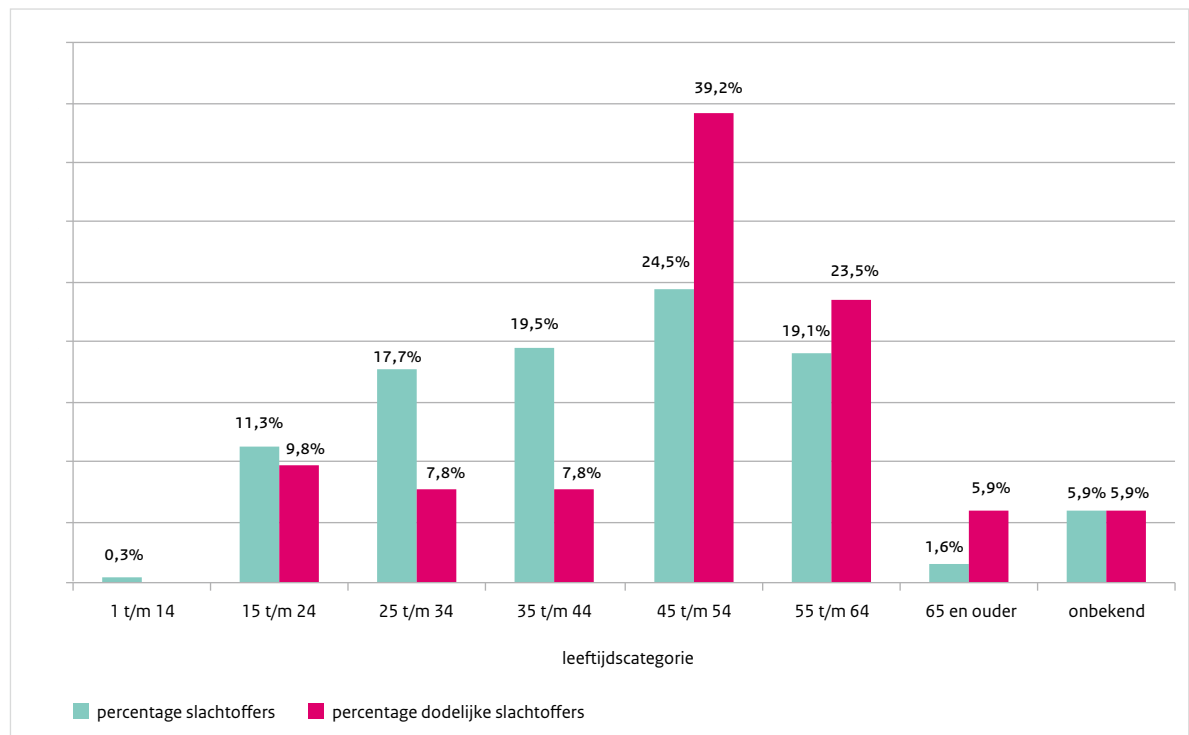
3.4 Leeftijd

Onderstaande figuur (3.4) geeft een overzicht van de verdeling van de slachtoffers van arbeidsongevallen (dodelijk en niet-dodelijk) naar leeftijd. Hierin valt op dat het grootste aandeel slachtoffers en dodelijke slachtoffers van arbeidsongevallen zich bevindt in de leeftijdscategorie 45 tot en met 54 jaar. Dit is niet zo verwonderlijk aangezien zich in deze categorie ook de meeste arbeidskrachten bevinden. Ook in de jaren 2012 t/m 2014 lag het percentage (dodelijke) slachtoffers van arbeidsongevallen in deze leeftijdscategorie rond de 25%. Het aandeel van de leeftijdscategorie 45 t/m 54 jaar in het totaal aantal dodelijke slachtoffers is met ruim 39% wel flink hoger dan in de afgelopen drie jaar. Ook hiervoor geldt dat de absolute aantallen niet zo groot zijn waardoor het percentage vrij makkelijk kan fluctueren. Verder valt op dat een relatief groot aandeel van de dodelijke slachtoffers van arbeidsongevallen in 2015 zich voordoet onder arbeidskrachten van 65 jaar en ouder (6%). Dit beeld is in de afgelopen vijf jaar vrijwel onveranderd gebleven.

In tabel VI van de bijlage wordt een overzicht gegeven van de leeftijd van slachtoffers van arbeidsongevallen per 100.000 arbeidsjaren (ongevalsfrequentie). Hieruit blijkt dat de meeste slachtoffers per 100.000 arbeidsjaren vallen binnen de leeftijdscategorie 15-24 jaar (37 per 100.000 arbeidsjaren).

In tabel VII van de bijlage is een uitsplitsing gemaakt naar de leeftijd van slachtoffers van dodelijke arbeidsongevallen. Wat opvalt is dat de ongevalsfrequentie¹⁶ een piek kent bij de leeftijdscategorie 65 jaar en ouder. Gemiddeld zijn er twee dodelijke slachtoffers van arbeidsongevallen per 100.000 arbeidsjaren. Voor de andere leeftijdscategorieën is de ongevalsfrequentie gelijk aan of minder dan 1,2 dodelijke slachtoffers per 100.000 arbeidsjaren. De leeftijdscategorie 25-34 heeft de minste dodelijke arbeidsongevallen per 100.000 arbeidsjaren (0,4).

Figuur 3.4 Percentage niet dodelijke slachtoffers en dodelijke slachtoffers van arbeidsongevallen naar leeftijd (door Inspectie SZW afgesloten ongevalsonderzoeken, 2015 waarbij n = 2165 en n dodelijk = 51).

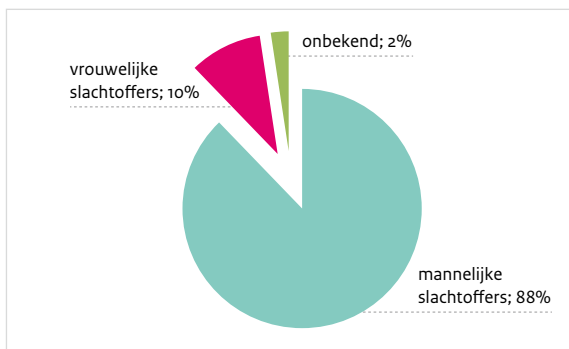
¹⁶ De ongevalsfrequentie is berekend per 100.000 arbeidsjaren naar leeftijdscategorie voor alleen de arbeidsongevallen met werknemers, uitzendkrachten en stagiairs.

3.5 Geslacht

De meeste slachtoffers van door de Inspectie SZW onderzochte ongevallen zijn man; in 2015 was 88% van de slachtoffers van het mannelijke geslacht. 10% van de slachtoffers was vrouw en in 2% van de gevallen stond het geslacht niet geregistreerd in het administratieve systeem van de Inspectie (figuur 3.5). Van de dodelijke slachtoffers was in 2015 zelfs 96% man¹⁷. Dit beeld is redelijk stabiel over de afgelopen vijf jaar. De ongevalsfrequentie op basis van de jaren 2012 t/m 2015 onderstreept dit beeld. Uit bijlagetabel VI blijkt dat mannen met 47 slachtoffers per 100.000 banen ruim zeven keer zoveel kans hebben om slachtoffer te worden van een arbeidsongeval als vrouwen (5 slachtoffers per 100.000 banen).¹⁸

Figuur 3.5 Percentage slachtoffers van arbeidsongevallen naar geslacht (door Inspectie SZW afgesloten ongevals-onderzoeken, 2015).

Bron: administratief systeem van de Inspectie SZW.

¹⁷ Het gaat hier alleen om slachtoffers uit zaken die in 2015 zijn afgesloten. Iemand die in 2015 een dodelijk ongeval heeft gehad, maar waarvan de zaak pas in 2016 is afgesloten, wordt dus meegeteld bij de dodelijke ongevallen van 2016. Andersom is het ook mogelijk dat iemand in 2014 is overleden, maar waarvan de zaak pas in 2015 is afgesloten. Die persoon wordt dus wel in de cijfers over 2015 meegeteld.

¹⁸ De ongevalsfrequentie is niet gecorrigeerd voor de samenstelling van de groep mannen en vrouwen (verschillen bedrijfstak, leeftijd, arbeidsverband e.d.). Na correctie zouden de verschillen in ongevalsfrequentie tussen mannen en vrouwen vermoedelijk iets kleiner zijn.

4

Overtredingen, ongevalsscenario's en ongevalrisico's

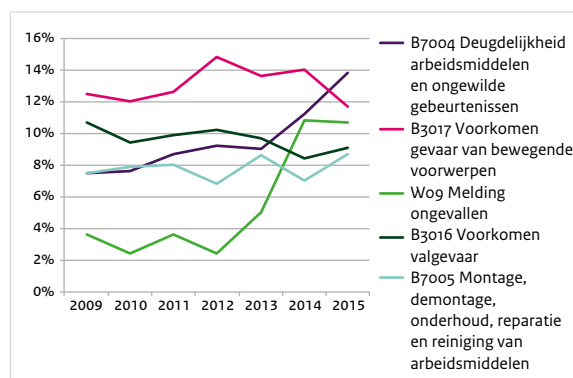
4.1 Overtredingen

Als bij onderzoek van een klacht of een arbeidsongeval blijkt dat de werkgever in overtreding is, handhaaft de Inspectie SZW. In dit hoofdstuk kijken we naar welke overtredingen het vaakst voorkomen bij klachten en ongevallen (zie tabel 4.1 en tabel 4.2). Ook kijken we of er stijgingen of dalingen te zien zijn bij de meest voorkomende overtredingen in de periode 2009-2015 (zie figuur 4.1 en 4.2).¹⁹ Aansluitend hierop komen de risico's en scenario's die ten grondslag liggen aan een ongeval aan bod. Is er bijvoorbeeld een verband tussen de overtredingen en de ongevalrisico's en scenario's? Deze kennis kan worden gebruikt in onder andere Inspectieprojecten om te bepalen op welke inspectiepunten/risico's de inspecteurs het beste kunnen controleren.

Grafiek 4.1 laat de ontwikkeling zien van de vijf typen overtredingen die in 2015 het vaakst voorkomen bij ongevallen. Opvallend is de stijging van het aantal overtredingen voor het niet (tijdig) melden van een meldingsplichtig ongeval sinds 2013. Een verklaring hiervoor is dat sinds 2013 een (steeds hogere) boete kan worden toegekend voor het onterecht niet melden van een arbeidsongeval en dat de Inspectie SZW de handhaving hierop gelijktijdig heeft geïntensiveerd. Ook is te zien dat het niet of onvoldoende nemen van maatregelen ter voorkoming van valgevaar, na twee jaren van daling, weer iets toeneemt.

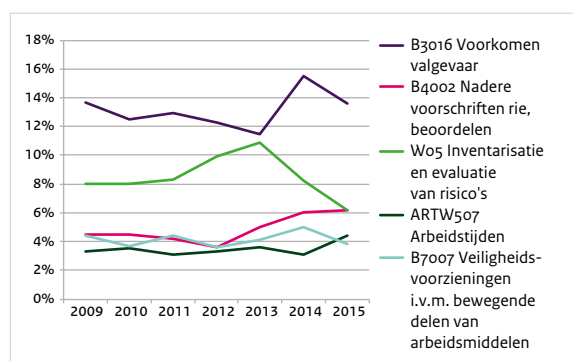
Verder geeft figuur 4.1 aan dat overtredingen die betrekking hebben op de deugdelijkheid van arbeidsmiddelen en ongewilde gebeurtenissen zijn gestegen. Deze stijging is mogelijk te verklaren door een veranderde handhavingsinstek. Waar voorheen de overtredingen die te maken hadden met de onjuiste afscherming en/of beveiliging van bewegende delen bij CE-gemarkeerde machines gehandhaafd werden op art. 7.7 lid 1 AB, is dit door jurisprudentie na 2013 vooral gehandhaafd op art. 7.4 lid 3 AB.

Figuur 4.1 Ontwikkeling Top 5 overtredingen bij ongevallen over de jaren 2009-2015 (in % van het totaal aantal overtredingen bij afgesloten onderzoeken naar arbeidsongevallen).

In de top 5 van overtredingen bij de klachten (zie figuur 4.2) is te zien dat er sinds 2014 sprake is van een daling van het aantal overtredingen voor het niet hebben van een (actuele) Risico inventarisatie en Evaluatie (RI&E). Voor de gehele periode 2009 t/m 2015 is de meest voorkomende overtreding bij ongevallen, 'het niet of onvoldoende nemen van maatregelen ter voorkoming van gevaar van bewegende voorwerpen'. Deze overtreding vertoont overeenkomst met het relatief veel voorkomende risico en ongevalsscenario 'getroffen worden door voorwerpen, producten of onderdelen daarvan'. Het niet of onvoldoende nemen van maatregelen ter voorkoming van gevaar van bewegende voorwerpen' ontbreekt in de top 5 bij de klachten.

Figuur 4.2 Ontwikkeling Top 5 overtredingen bij klachten over de jaren 2009-2015 (in % van het totaal aantal overtredingen bij afgesloten klachten).

¹⁹ Indien een zelfde overtreding in één zaak vaker voorkomt, wordt dit type overtreding eenmalig meegeteld.

Tabel 4.1 Top 10 van overtredingen bij klachten (door Inspectie SZW afgehandelde klachten, 2015).

Rangorde	Wetsartikel	Aantal	%
1	Voorkomen valgevaar (art. 3.16 Arbeidsomstandighedenbesluit)	227	14%
2	Tonen van certificaat en liftboek aan toezichthouder	115	7%
3	Nadere voorschriften rief, beoordelen (art 4.2 Arbeidsomstandighedenbesluit)	104	6%
4	Inventarisatie en evaluatie van risico's (art. 5 Arbeidsomstandighedenwet)	103	6%
5	Arbeidstijden (art. 5.7 Arbeidstijdenwet)	74	4%
6	Verplichting tot keuring na eerste ingebruikname en telkens na 18 maanden	65	4%
7	Veiligheidsvoorzieningen i.v.m. bewegende delen van arbeidsmiddelen (art. 7.7 Arbeidsomstandighedenbesluit)	63	4%
8	Algemene vereisten inrichting arbeidsplaatsen (art. 3.2 Arbeidsomstandighedenbesluit)	59	4%
9	Beperken van blootstelling; algemene preventieve maatregelen (art. 4.1c Arbeidsomstandighedenbesluit)	43	3%
10	Keuringen (arbeidsmiddelen) (art. 7.4a Arbeidsomstandighedenbesluit)	42	3%
Totaal		1669	54%*

Bron: administratief systeem van de Inspectie SZW

* In 2015 zijn in totaal 1.213 klachten afgehandeld waarbij 1.669 overtredingen zijn vastgesteld. 54% (895) van die overtredingen had betrekking op een onderwerp uit de top 10.

Tabel 4.2 Top 10 van overtredingen bij arbeidsongevallen (door Inspectie SZW afgesloten onderzoeken naar arbeidsongevallen, 2015).

Rangorde	Wetsartikel	Aantal	%
1	Deugdelijkheid arbeidsmiddelen en ongewilde gebeurtenissen (art. 7.4 Arbeidsomstandighedenbesluit)	276	14%
2	Voorkomen gevaar van bewegende voorwerpen (art. 3.17 Arbeidsomstandighedenbesluit)	234	12%
3	Melding ongevallen (art. 9 Arbeidsomstandighedenwet)	213	11%
4	Voorkomen valgevaar (art. 3.16 Arbeidsomstandighedenbesluit)	181	9%
5	Montage, demontage, onderhoud, reparatie en reiniging van arbeidsmiddelen (art. 7.5 Arbeidsomstandighedenbesluit)	174	9%
6	Geschiktheid arbeidsmiddelen (art. 7.3 Arbeidsomstandighedenbesluit)	162	8%
7	Veiligheidsvoorzieningen i.v.m. bewegende delen van arbeidsmiddelen (art. 7.7 Arbeidsomstandighedenbesluit)	113	6%
8	Algemene vereisten inrichting arbeidsplaatsen (art. 3.2 Arbeidsomstandighedenbesluit)	101	5%
9	Gebruik mobiele arbeidsmiddelen (art. 7.17c Arbeidsomstandighedenbesluit)	68	3%
10	Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van ladders en trappen (art. 7.23a Arbeidsomstandighedenbesluit)	68	3%
Totaal		1999	80%*

Bron: administratief systeem van de Inspectie SZW

* In 2015 zijn in totaal 1.213 klachten afgehandeld waarbij 1.669 overtredingen zijn vastgesteld. 54% (895) van die overtredingen had betrekking op een onderwerp uit de top 10.

4.2 Risico's en ongevalsscenario's

De cijfers over de risico's en ongevalsscenario's zijn afkomstig uit door inspecteurs ingediende enquêteformulieren waarin toedracht en oorzaken zijn vastgelegd van arbeidsongevallen die plaatsvonden in 2015 en waarvan het onderzoek is afgesloten.²⁰

In tabel IX van de bijlage zijn de risico's en ongevalsscenario's gerangschikt op basis van 1.558 ongevallen die plaatsvonden in 2015 en waarvan de enquêteformulieren m.b.t. risico en ongevalsscenario waren ingediend op het moment van schrijven. De cijfers in dit hoofdstuk zullen dus lager uitvallen dan de cijfers in de eerdere hoofdstukken. We kiezen er daarom voor om vooral in te gaan op relatieve cijfers, en niet op de absolute aantallen.

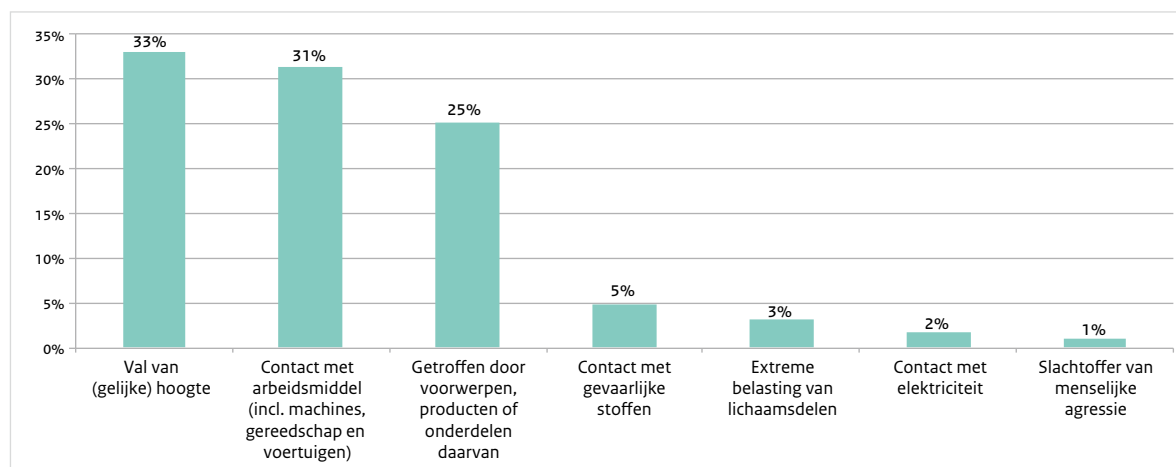
Het slachtoffer werkte op een bouwplaats aan het gereedmaken van een funderingsmachine. Tijdens het lopen over de mast van de funderingsmachine droeg hij geen harnasgordel en is hij, van een hoogte van vier meter naar beneden gevallen. Vermoedelijk is hij door een windvlaag uit zijn evenwicht gebracht en ten val gekomen. Voor het neklletsel dat hij hierbij opliep is hij in het ziekenhuis opgenomen geweest.

Het slachtoffer kon zijn arbeidsplaats, de voorzijde van de mast, niet veilig bereiken / verlaten. Het niet veilig toegankelijk zijn en veilig kunnen verlaten van een arbeidsplaats is een overtreding van artikel 3.2 1e lid van het Arbeidsomstandighedenbesluit. De werkgever is hiervoor beboet.

De term risico heeft bij arbeidsongevallen vooral te maken met het overkoepelende begrip onveiligheid op de werkplek waaruit een ongeval voort kan komen (denk bijvoorbeeld aan het risico vallen van hoogte of gelijke hoogte). Onder een specifiek risico kunnen meerdere ongevalsscenario's vallen. Een ongevalsscenario is het type ongeval, bijvoorbeeld 'contact met handgereedschap' of 'val van steiger'. Als een slachtoffer twee of meer scenario's overkomt dan wordt dit ongeval ook wel een domino genoemd.

In figuur 4.3 is te zien welke risico's op de werkvloer nu leiden tot de meeste arbeidsongevallen. Het risico vallen van hoogte of gelijke hoogte (struikelen) leidt tot de meeste ongevallen (33%), gevolgd door contact met het arbeidsmiddel waarmee wordt gewerkt, inclusief machines, gereedschap en voertuigen (31%). Daarnaast is een relatief veel voorkomend risico het getroffen worden door voorwerpen, producten of onderdelen daarvan (25%). Het risico 'contact met elektrischeit' bestaat uit één gelijknamig ongevalsscenario, de meeste risico's uit figuur 4.3 bestaan echter uit meerdere ongevalsscenario's (zie bijlage tabel IX voor een gedetailleerder beeld).

Figuur 4.3 Ongevallen naar risico (door Inspectie SZW onderzochte arbeidsongevallen plaatsgevonden in 2015, n=1.558).

²⁰ In voorgaande ongevalsrapportages is gebruik gemaakt van Storybuildergegevens welke op verzoek van Inspectie SZW en in opdracht van het RIVM door RPS werden gegenereerd en geanalyseerd. De meest recente cijfers die beschikbaar waren hebben echter betrekking op in 2013 afgesloten ongevalsonderzoeken. Daarover is vorig jaar reeds gepubliceerd in dit rapport.

Bijlage

Tabel I Redenen om klachten en ongevallen direct af te doen.

	Klachten		Ongevallen	
	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	1514	100,0%	1231	100,0%
Onjuiste, onbetrouwbare of onvolledige informatie (geen aanknopingspunten voor onderzoek)	282	18,6%	1	0,1%
Klacht ingetrokken door melder	69	4,6%	-	-
klacht ongegrond of ongeval te laat gemeld (geen aanknopingspunten voor onderzoek)	32	2,1%	7	0,6%
Buiten werkterrein Arbo	200	13,2%	38	3,1%
Organisatiegerelateerde redenen*	-	-	-	-
Risicogerelateerde redenen	930	61,4%	1171	95,1%
Onbekend	1	0,1%	8	0,6%

* Bij klachten gaat het om gevallen waarbij geen sprake is van een (zware) overtreding of waarbij de kans op het aantreffen van gemelde overtreding zeer gering is. Bij ongevallen gaat het om niet meldingsplichtige arbeidsongevallen.

Tabel II Aantal in 2015 binnengekomen klachten, voor onderzoek doorgezette klachten en klachten waarbij instrumenten zijn ingezet, uitgesplitst naar meldertype.

	Ingekomen		Voor onderzoek doorgezet		Inzet instrument	
	Aantal	%	Aantal	%*	Aantal	%**
Totaal	3012	100%	1492	49,5%	656	44,0%
Andere overheidsinstantie	143		100	69,9%	35	35,0%
Concurrent	2		1	50,0%	0	0,0%
Werkgever	52		24	46,2%	10	41,7%
Werknemer	656		240	36,6%	132	55,0%
Ex werknemer	176		64	36,4%	42	65,6%
OR/ PVT	2		2	100,0%	1	50,0%
Vakbond	13		10	76,9%	4	40,0%
WaW-gebruiker	2		1	50,0%	0	0,0%
Familielid	29		5	17,2%	3	60,0%
Wettelijk vertegenwoordiger	19		10	52,6%	7	70,0%
Overig (particulieren)	864		570	66,0%	325	57,0%
Onbekend	1054		465	44,1%	97	20,9%

* Percentage t.o.v. in onderzoek genomen klachten

** Percentage t.o.v. binnengekomen klachten

Tabel III Aantal in 2015 binnengekomen klachten, voor onderzoek doorgezette klachten en klachten waarbij instrumenten zijn ingezet, uitgesplitst naar onderwerp.

	Ingekomen		Wel onderzoek		Inzet instrument	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%*
Totaal	3012	100,0%	1492	49,5%	782	52,4%
ARTW	255	8,5%	114	44,7%	64	56,1%
B - Jeugdige & zwangere werknemers - Algemeen	17	0,6%	15	88,2%	5	33,3%
B2 - Arbozorg en organisatie van de arbeid - Algemeen	36	1,2%	7	19,4%	6	85,7%
B2 - Arbozorg en organisatie van de arbeid - Bouwproces	2	0,1%	0			
B2 - Arbozorg en organisatie van de arbeid - Psychosociale arbeidsbelasting	128	4,2%	5	3,9%	1	20,0%
B2 - Arbozorg en organisatie van de arbeid - Winningindustrieën	1	0,0%	0			
B3 - Inrichting arbeidsplaatsen - Aanvullende voorschriften bouwplaats	18	0,6%	15	83,3%	8	53,3%
B3 - Inrichting arbeidsplaatsen - Algemeen	132	4,4%	42	31,8%	22	52,4%
B3 - Inrichting arbeidsplaatsen - Valgevaar	317	10,5%	265	83,6%	140	52,8%
B4 - Gevaarlijke stoffen (GS) en Biologische agentia (BA) - Algemeen	205	6,8%	128	62,4%	62	48,4%
B4 - Gevaarlijke stoffen (GS) en Biologische agentia (BA) - Asbest	197	6,5%	138	70,1%	37	26,8%
B4 - Gevaarlijke stoffen (GS) en Biologische agentia (BA) - Biologische agentia	23	0,8%	17	73,9%	10	58,8%
B5 - Fysieke belasting – Algemeen	104	3,5%	12	11,5%	11	91,7%
B5 - Fysieke belasting - Beeldschermwerk	6	0,2%	0			
B6 - Fysische factoren - Algemeen	3	0,1%	2	66,7%	1	50,0%
B6 - Fysische factoren - Lawaai	9	0,3%	0			
B6 - Fysische factoren - Temperatuur en luchtverversing	117	3,9%	22	18,8%	7	31,8%
B6 - Fysische factoren - Verlichting	1	0,0%	0			
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Deugdelijkheid arbeidsmiddel (goed geplaatst, bevestigd, ingericht)	24	0,8%	10	41,7%	7	70,0%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Geschiktheid arbeidsmiddel (gebruiken voor het juiste doel)	10	0,3%	6	60,0%	3	50,0%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Keuren arbeidsmiddelen	15	0,5%	3	20,0%	1	33,3%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Ladders & steigers	34	1,1%	19	55,9%	13	68,4%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Stopzetten van arbeidsmiddel	2	0,1%	1	50,0%	0	0,0%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Uitgeschakeld, drukloos, spanningloos van het arbeidsmiddel tijdens onderhoud/repairatie	2	0,1%	2	100,0%	2	100,0%

Tabel III (vervolg)

	Ingekomen		Wel onderzoek		Inzet instrument	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%*
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Veiligheidsvoorzieningen ivm bewegende delen arbeidsmiddel	38	1,3%	34	89,5%	19	55,9%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Werkbakken	1	0,0%	0			
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Aanvullende voorschriften bouwplaatsen	1	0,0%	0			
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Algemeen	25	0,8%	12	48,0%	6	50,0%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte	29	1,0%	25	86,2%	14	56,0%
B7 - Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden - Hijs- en hefwerktuigen	11	0,4%	7	63,6%	2	28,6%
B8 - Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering - Algemeen	22	0,7%	12	54,5%	7	58,3%
B8 - Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering - PBM's niet ter beschikking gesteld	61	2,0%	44	72,1%	20	45,5%
B8 - Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering - PBM's worden niet gebruikt	32	1,1%	24	75,0%	11	45,8%
B8 - Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering - Verkeerde PBM's zijn ter beschikking gesteld	8	0,3%	5	62,5%	3	60,0%
D - Sociale zekerheid - Uitkeringsfraude	1	0,0%	0			
W1 - Definities en toepassingsgebied	2	0,1%	1	50,0%	0	0,0%
W2 - Arbobeleid - Algemeen	50	1,7%	4	8,0%	4	100,0%
W2 - Arbobeleid - Melding en registratie ongevallen	1	0,0%	0			
W2 - Arbobeleid - RI&E	2	0,1%	1	50,0%	0	0,0%
W2 - Arbobeleid - Voorlichting en onderricht	3	0,1%	0			
W3 - Samenwerking, overleg, OR en deskundige bijstand - Algemeen	2	0,1%	0			
W3 - Samenwerking, overleg, OR en deskundige bijstand - BHV	5	0,2%	0			
W3 - Samenwerking, overleg, OR en deskundige bijstand - Preventiemedewerker / andere deskundige bijstand	1	0,0%	0			
Waw - Liften gebruiksfase	301	10,0%	287	95,3%	202	70,4%
Waw - Machines nieuwbouwfase	1	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
Onbekend	758	25,2%	497	65,6%	294	59,2%

*Percentage t.o.v. in onderzoek genomen klachten

Tabel IV Klachten in 2015 (door de Inspectie SZW onderzochte klachten/meldingen met bezoek) naar hoofdsector.

Hoofdsector	Aantal		Gemiddeld aantal geconsta- teerde feiten	Geen instrumenten		Middel handhavingsinstr.		Zwaar handhavingsinstr.	
				Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	1045	100%	1,65	389	37,2%	355	34,0%	301	28,8%
Bouwnijverheid	341		1,21	130	38,1%	63	18,5%	148	43,4%
Industrie	132		2,97	50	37,9%	54	40,9%	28	21,2%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	158		2,09	52	32,9%	70	44,3%	36	22,8%
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	57		2,11	19	33,3%	19	33,3%	19	33,3%
Vervoer en opslag	50		1,68	23	46,0%	15	30,0%	12	24,0%
Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	35		0,60	21	60,0%	3	8,6%	11	31,4%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	29		1,52	10	34,5%	14	48,3%	5	17,2%
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	44		1,64	13	29,5%	23	52,3%	8	18,2%
Gezondheids- en welzijnszorg	25		1,20	9	36,0%	14	56,0%	2	8,0%
Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	7		0,86	4	57,1%	3	42,9%	0	0,0%
Financiële instellingen	17		1,88	4	23,5%	11	64,7%	2	11,8%
Landbouw, bosbouw en visserij	18		2,39	9	50,0%	3	16,7%	6	33,3%
Verhuur van en handel in onroerend goed	63		0,98	16	25,4%	37	58,7%	10	15,9%
Overige dienstverlening	30		1,63	7	23,3%	18	60,0%	5	16,7%
Cultuur, sport en recreatie	15		1,33	6	40,0%	5	33,3%	4	26,7%
Onderwijs	8		0,88	3	37,5%	2	25,0%	3	37,5%
Informatie en communicatie	2		0,00	2	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	2		0,00	2	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Winning van delfstoffen	0		-	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Activiteit onbekend	12		0,25	9	75,0%	1	8,3%	2	16,7%

Tabel V Arbeidsongevallen in 2015 (door de Inspectie SZW onderzochte ongevallen met bezoek) naar hoofdsector.

Hoofdsector			Gemiddeld aantal geconsta- teerde feiten	Geen instrumenten		Middel handhavingsinstr.		Zwaar handhavingsinstr.	
	Aantal	%		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	2248	100%	1,02	780	34,7%	143	6,4%	1325	58,9%
Bouwnijverheid	476		0,94	172	36,1%	19	4,0%	285	59,9%
Industrie	598		1,19	154	25,8%	40	6,7%	404	67,6%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	288		1,03	111	38,5%	17	5,9%	160	55,6%
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	135		1,01	48	35,6%	6	4,4%	81	60,0%
Vervoer en opslag	229		0,89	84	36,7%	15	6,6%	130	56,8%
Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	42		1,05	13	31,0%	1	2,4%	28	66,7%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	42		1,26	14	33,3%	8	19,0%	20	47,6%
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	80		1,06	32	40,0%	3	3,8%	45	56,3%
Gezondheids- en welzijnszorg	67		0,57	40	59,7%	4	6,0%	23	34,3%
Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	53		1,08	19	35,8%	7	13,2%	27	50,9%
Financiële instellingen	45		0,96	21	46,7%	3	6,7%	21	46,7%
Landbouw, bosbouw en visserij	77		0,87	31	40,3%	13	16,9%	33	42,9%
Verhuur van en handel in onroerend goed	16		0,81	5	31,3%	3	18,8%	8	50,0%
Overige dienstverlening	20		0,80	7	35,0%	1	5,0%	12	60,0%
Cultuur, sport en recreatie	18		1,11	6	33,3%	2	11,1%	10	55,6%
Onderwijs	36		0,89	13	36,1%	0	0,0%	23	63,9%
Informatie en communicatie	6		1,33	2	33,3%	0	0,0%	4	66,7%
Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	11		0,91	6	54,5%	0	0,0%	5	45,5%
Winning van delfstoffen	3		1,67	1	33,3%	0	0,0%	2	66,7%
Activiteit onbekend	6		1,83	1	16,7%	1	16,7%	4	66,7%

Tabel VI Slachtoffers van arbeidsongevallen in 2012-2015 (door de Inspectie SZW afgesloten ongevalsonderzoeken) naar verschillende kenmerken.

		2012		2013		2014		2015		Totaal		Gemiddeld per jaar*	Banen/ arbeidsvolume**	Gemiddeld per 100.000 banen (arbeidsvolume)***
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%			
Totaal	Totaal	2044	100,0%	2121	100,0%	2107	100,0%	2165	100,0%	8437	100,0%	2109	7735240	27
Geslacht	M	1801	88,1%	1861	87,7%	1812	86,0%	1899	87,7%	7373	87,4%	1843	3914200	47
	V	166	8,1%	162	7,6%	236	11,2%	213	9,8%	777	9,2%	194	3637500	5
	onbekend	77	3,8%	98	4,6%	59	2,8%	53	2,4%	287	3,4%	72		
Arbeidsverband	werknemer	1517	74,2%	1555	73,3%	1501	71,2%	1513	69,9%	6086	72,1%	1522		
	stagiair	18	0,9%	25	1,2%	28	1,3%	28	1,3%	99	1,2%	25		
	uitzendkracht	313	15,3%	327	15,4%	351	16,7%	391	18,1%	1382	16,4%	346		
	leerling/student	27	1,3%	35	1,7%	30	1,4%	30	1,4%	122	1,4%	31		
	zelfstandige	78	3,8%	86	4,1%	88	4,2%	89	4,1%	341	4,0%	85		
	derde	37	1,8%	32	1,5%	34	1,6%	30	1,4%	133	1,6%	33		
	meewerkend gezinslid	7	0,3%	6	0,3%	5	0,2%	8	0,4%	26	0,3%	7		
	anders/ onbekend	47	2,3%	55	2,6%	70	3,3%	76	3,5%	248	2,9%	62		
Boeterapport	nee	863	42,2%	900	42,4%	828	39,3%	922	42,6%	3513	41,6%	878		
	ja	1181	57,8%	1221	57,6%	1279	60,7%	1243	57,4%	4924	58,4%	1231		
Overtredingen	nee	680	33,3%	733	34,6%	688	32,7%	765	35,3%	2866	34,0%	717		
	ja	1364	66,7%	1388	65,4%	1419	67,3%	1400	64,7%	5571	66,0%	1393		
Leeftijd***	1 t/m 14	10	0,5%	0	0,0%	8	0,4%	7	0,3%	25	0,3%	6	2000	-
	15 t/m 24	276	13,5%	278	13,1%	274	13,0%	244	11,3%	1072	12,7%	268	636000	37
	25 t/m 34	360	17,6%	353	16,6%	338	16,0%	384	17,7%	1435	17,0%	359	1322000	25
	35 t/m 44	415	20,3%	425	20,0%	412	19,6%	423	19,5%	1675	19,9%	419	1328000	29
	45 t/m 54	482	23,6%	540	25,5%	529	25,1%	531	24,5%	2082	24,7%	521	1465000	33
	55 t/m 64	316	15,5%	335	15,8%	380	18,0%	413	19,1%	1444	17,1%	361	938000	36
	65 en ouder	22	1,1%	32	1,5%	34	1,6%	35	1,6%	123	1,5%	31	49000	35
	onbekend	163	8,0%	158	7,4%	132	6,3%	128	5,9%	581	6,9%	145	-	-
Hoofdsector	A Landbouw, bosbouw en visserij	73	3,6%	63	3,0%	99	4,7%	65	3,0%	300	3,6%	75	96290	78
	B Delfstoffenwinning	4	0,2%	2	0,1%	4	0,2%	1	0,0%	11	0,1%	3	11360	24
	C Industrie	595	29,1%	624	29,4%	573	27,2%	583	26,9%	2375	28,1%	594	739890	80
	D Energievoorziening	6	0,3%	16	0,8%	5	0,2%	6	0,3%	33	0,4%	8	25970	32
	E Waterleidingbedrijven en afvalbeheer	53	2,6%	57	2,7%	48	2,3%	59	2,7%	217	2,6%	54	32840	165

Tabel VI (vervolg)

		2012		2013		2014		2015		Totaal		Gemiddeld per jaar*	Banen/ arbeidsvolume**	Gemiddeld per 100.000 banen (arbeidsvolume)***
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%			
Hoofdsector	F Bouwnijverheid	473	23,1%	433	20,4%	390	18,5%	424	19,6%	1720	20,4%	430	302200	142
	G Handel	230	11,3%	247	11,6%	281	13,3%	295	13,6%	1053	12,5%	263	1304050	20
	H Vervoer en opslag	182	8,9%	209	9,9%	200	9,5%	209	9,7%	800	9,5%	200	364300	55
	I Horeca	34	1,7%	17	0,8%	26	1,2%	31	1,4%	108	1,3%	27	354810	8
	J Informatie en communicatie	3	0,1%	2	0,1%	6	0,3%	8	0,4%	19	0,2%	5	236400	2
	K Financiële dienstverlening	34	1,7%	22	1,0%	31	1,5%	41	1,9%	128	1,5%	32	242660	13
	L Verhuur en handel van onroerend goed	12	0,6%	11	0,5%	15	0,7%	14	0,6%	52	0,6%	13	66360	20
	M Specialistische zakelijke diensten	69	3,4%	76	3,6%	78	3,7%	69	3,2%	292	3,5%	73	491570	15
	N Verhuur en overige zakelijke diensten	93	4,5%	107	5,0%	120	5,7%	140	6,5%	460	5,5%	115	877690	13
	O Openbaar bestuur en overheidsdiensten	53	2,6%	85	4,0%	51	2,4%	59	2,7%	248	2,9%	62	508670	12
	P Onderwijs	24	1,2%	38	1,8%	43	2,0%	41	1,9%	146	1,7%	37	510420	7
	Q Gezondheids- en welzijnzorg	57	2,8%	65	3,1%	90	4,3%	82	3,8%	294	3,5%	74	1310780	6
	R Cultuur, sport en recreatie	23	1,1%	24	1,1%	23	1,1%	20	0,9%	90	1,1%	23	129490	17
	S Overige dienstverlening	13	0,6%	13	0,6%	20	0,9%	15	0,7%	61	0,7%	15	129490	12
	T Huishoudens als werkgever	0	0,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,0%	0	-	-
	Onbekend	13	0,6%	9	0,4%	4	0,2%	3	0,1%	29	0,3%	7	-	-

De aantallen slachtoffers zijn gebaseerd op een bewerking van gegevens uit het administratieve systeem van de Inspectie SZW. In hoofdstuk 1 is de definitie toegelicht.

* Het gemiddelde per jaar is berekend over de periode 2012-2015.

** Voor sectoren zijn aantallen banen van werknemers per december 2014 (voorlopige cijfers) gebruikt. Voor leeftijd is het arbeidsvolume van werknemers in 2014 gebruikt. Deze gegevens zijn alle afkomstig van het Centraal voor de Statistiek.

*** Het gemiddeld aantal arbeidsongevallen per 100.000 banen (arbeidsvolume) naar leeftijdscategorie is alleen gebaseerd op ongevallen met werknemers, uitzendkrachten en stagiairs.

Tabel VII Slachtoffers van DODELIJKE arbeidsongevallen in 2012-2015 (door de Inspectie SZW afgesloten ongevalsonderzoeken) naar verschillende kenmerken.

		2012		2013		2014		2015		Totaal		Gemiddeld per jaar*	Banen/ arbeidsvolume**	Gemiddeld per 100.000 banen (arbeidsvolume)***
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%			
Totaal	Totaal	60	100,0%	74	100,0%	60	100,0%	51	100,0%	245	100,0%	61	7735240	0,8
Geslacht	M	58	96,7%	73	98,6%	60	100,0%	49	96,1%	240	98,0%	60	3914200	1,5
	V	2	3,3%	1	1,4%	0	0,0%	2	3,9%	5	2,0%	1	3637500	0,0
	onbekend	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	-	-
Arbeidsverband	werknemer	45	75,0%	51	68,9%	35	58,3%	33	64,7%	164	66,9%	41		
	stagiair	0	0,0%	1	1,4%	0	0,0%	1	2,0%	2	0,8%	1		
	uitzendkracht	6	10,0%	6	8,1%	12	20,0%	3	5,9%	27	11,0%	7		
	leerling/student	2	3,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,8%	1		
	zelfstandige	3	5,0%	9	12,2%	7	11,7%	6	11,8%	25	10,2%	6		
	derde	1	1,7%	6	8,1%	4	6,7%	5	9,8%	16	6,5%	4		
	meewerkend gezinslid	2	3,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,8%	1		
	anders/ onbekend	1	1,7%	1	1,4%	2	3,3%	3	5,9%	7	2,9%	2		
Boeterapport	nee	36	60,0%	37	50,0%	31	51,7%	26	51,0%	130	53,1%	33		
	ja	24	40,0%	37	50,0%	29	48,3%	25	49,0%	115	46,9%	29		
Overtredingen	nee	15	25,0%	19	25,7%	18	30,0%	13	25,5%	65	26,5%	16		
	ja	45	75,0%	55	74,3%	42	70,0%	38	74,5%	180	73,5%	45		
Leeftijd***	1 t/m 14	1	1,7%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	0	2000	-
	15 t/m 24	11	18,3%	7	9,5%	2	3,3%	5	9,8%	25	10,2%	6	636000	0,8
	25 t/m 34	6	10,0%	9	12,2%	5	8,3%	4	7,8%	24	9,8%	6	1322000	0,4
	35 t/m 44	13	21,7%	18	24,3%	19	31,7%	4	7,8%	54	22,0%	14	1328000	0,9
	45 t/m 54	15	25,0%	18	24,3%	15	25,0%	20	39,2%	68	27,8%	17	1465000	1,0
	55 t/m 64	7	11,7%	14	18,9%	11	18,3%	12	23,5%	44	18,0%	11	938000	1,2
	65 en ouder	2	3,3%	3	4,1%	5	8,3%	3	5,9%	13	5,3%	3	49000	2,0
	onbekend	5	8,3%	5	6,8%	3	5,0%	3	5,9%	16	6,5%	4	-	-

Tabel VII (vervolg)

		2012		2013		2014		2015		Totaal		Gemiddeld per jaar*	Banen/ arbeidsvolume**	Gemiddeld per 100.000 banen (arbeidsvolume)***
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%			
Hoofdsector	A Landbouw, bosbouw en visserij	4	6,7%	4	5,4%	8	13,3%	5	9,8%	21	8,6%	5	96290	5,5
	C Industrie	14	23,3%	13	17,6%	11	18,3%	6	11,8%	44	18,0%	11	739890	1,5
	E Waterleiding-bedrijven en afvalbeheer	4	6,7%	5	6,8%	0	0,0%	3	5,9%	12	4,9%	3	32840	9,1
	F Bouwnijverheid	17	28,3%	25	33,8%	20	33,3%	9	17,6%	71	29,0%	18	302200	5,9
	G Handel	5	8,3%	4	5,4%	3	5,0%	8	15,7%	20	8,2%	5	1304050	0,4
	H Vervoer en opslag	6	10,0%	10	13,5%	14	23,3%	5	9,8%	35	14,3%	9	364300	2,4
	I Horeca	1	1,7%	1	1,4%	0	0,0%	1	2,0%	3	1,2%	1	354810	0,2
	K Financiële dienstverlening	4	6,7%	1	1,4%	0	0,0%	2	3,9%	7	2,9%	2	242660	0,7
	L Verhuur en handel van onroerend goed	1	1,7%	0	0,0%	0	0,0%	1	2,0%	2	0,8%	1	66360	0,8
	M Specialistische zakelijke diensten	1	1,7%	2	2,7%	2	3,3%	3	5,9%	8	3,3%	2	491570	0,4
	N Verhuur en overige zakelijke diensten	1	1,7%	2	2,7%	1	1,7%	2	3,9%	6	2,4%	2	877690	0,2
	O Openbaar bestuur en overheidsdiensten	2	3,3%	1	1,4%	1	1,7%	4	7,8%	8	3,3%	2	508670	0,4
	P Onderwijs	0	0,0%	1	1,4%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	0	510420	0,0
	Q Gezondheids- en welzijnszorg	0	0,0%	2	2,7%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,8%	1	1310780	0,0
	R Cultuur, sport en recreatie	0	0,0%	2	2,7%	0	0,0%	2	3,9%	4	1,6%	1	129490	0,8
	S Overige dienstverlening	0	0,0%	1	1,4%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	0	129490	0,2

De aantallen slachtoffers zijn gebaseerd op een bewerking van gegevens uit het administratieve systeem van de Inspectie SZW. In hoofdstuk 1 is de definitie toegelicht.

* Het gemiddelde per jaar is berekend over de periode 2012-2015.

** Voor sectoren zijn aantallen banen van werknemers per december 2014 (voorlopige cijfers) gebruikt. Voor leeftijd is het arbeidsvolume van werknemers in 2014 gebruikt. Deze gegevens zijn alle afkomstig van het Centraal voor de Statistiek.

*** Het gemiddeld aantal arbeidsongevallen per 100.000 banen (arbeidsvolume) naar leeftijdscategorie is alleen gebaseerd op ongevallen met werknemers, uitzendkrachten en stagiairs.

Tabel VIII Slachtoffers van arbeidsongevallen in 2013-2015 (door de Inspectie SZW afgesloten ongevalsonderzoeken) naar tweecijferige SBI.

Sector (2 cijferige SBI)	2013			2014			2015		
	Totaal aantal slachtoffers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen	Totaal aantal slachtoffers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen	Totaal aantal slachtoffers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen
Totaal	2121	7820,1	27	2107	7711,6	27	2165	7735,2	28
01 Landbouw, jacht en dienstverlening voor de landbouw en jacht	61	95,6	64	96	94,8	101	65	93,3	70
02 Bosbouw, exploitatie van bossen en dienstverlening voor de bosbouw	1	1,4	71	1	1,4	71	0	1,5	0
03 Visserij en kweken van vis en schaaldieren	1	1,5	67	2	1,6	125	0	1,5	0
06 Winning van aardolie en aardgas	1	3,3	30	0	3,7	0	0	3,9	0
08 Winning van delfstoffen (geen olie en gas)	1	2	50	4	2	200	1	1,9	53
09 Dienstverlening voor de winning van delfstoffen	0	3,3	0	0	5	0	0	5,6	0
10 Vervaardiging van voedingsmiddelen	122	114,7	106	112	114,8	98	120	116,2	103
11 Vervaardiging van dranken	3	6,5	46	8	6,4	125	3	6,4	47
12 Vervaardiging van tabaksproducten	0	2,9	0	2	2,9	69	0	2,4	0
13 Vervaardiging van textiel	6	10,7	56	6	10,6	57	11	10,6	104
14 Vervaardiging van kleding	0	2,5	0	0	2,9	0	0	2,1	0
15 Vervaardiging van leer, lederwaren en schoenen	3	1,6	188	0	1,5	0	2	1,5	133
16 Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout, kurk,	22	12,8	172	25	11,4	219	28	11,3	248
17 Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren	26	17,7	147	18	17,5	103	12	17,1	70
18 Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	9	24,8	36	4	23	17	4	20,7	19
19 Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking	4	5,5	73	4	5,3	75	3	5,5	55
20 Vervaardiging van chemische producten	17	44,8	38	24	44,5	54	26	43,6	60
21 Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	5	12,8	39	1	12,2	8	3	12,4	24
22 Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	29	30	97	29	29,4	99	26	29,8	87
23 Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten	42	23,6	178	34	21,7	157	38	20,2	188
24 Vervaardiging van metalen in primaire vorm	41	19,9	206	21	19,7	107	24	19,4	124
25 Vervaardiging van producten van metaal (geen machines en apparaten)	130	82,5	158	118	81,3	145	126	82	154
26 Vervaardiging van computers en van elektronische en optische apparatuur	9	26	35	5	26	19	9	26,2	34
27 Vervaardiging van elektrische apparatuur	7	21,4	33	11	20,4	54	8	19,5	41
28 Vervaardiging van overige machines en apparaten	68	77,4	88	40	78,9	51	47	80,1	59
29 Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers	6	19,2	31	14	17,7	79	17	19,1	89
30 Vervaardiging van overige transportmiddelen	11	17,3	64	20	17,5	114	10	17,6	57
31 Vervaardiging van meubels	11	18,2	60	10	16,6	60	12	16,5	73
32 Vervaardiging van overige goederen	18	120,3	15	24	117,9	20	22	119,2	18

Tabel VIII (vervolg)

Sector (2 cijferige SBI)	2013			2014			2015		
	Totaal aantal slacht-offers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen	Totaal aantal slacht-offers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen	Totaal aantal slacht-offers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen
33 Reparatie en installatie van machines en apparaten	35	40	88	43	40,2	107	32	40,3	79
35 Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom	16	26,3	61	5	26,7	19	6	26	23
36 Winning en distributie van water	2	5,3	38	1	5,2	19	4	5,3	75
37 Afvalwaterinzameling en -behandeling	1	4,5	22	3	3,9	77	3	3,8	79
38 Afvalinzameling en -behandeling; voorbereiding tot recycling	46	26,1	176	36	21,4	168	44	22	200
39 Sanering en overig afvalbeheer	8	1,6	500	8	1,5	533	8	1,7	471
41 Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw en projectontwikkeling	139	94,6	147	140	84	167	162	78,8	206
42 Grond-, water- en wegenbouw (geen grondverzet)	45	56,3	80	48	54,8	88	54	53,2	102
43 Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	249	191,7	130	202	175,7	115	207	170,2	122
45 Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangers	36	118,2	30	33	113,5	29	43	110,1	39
46 Groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's en motorfietsen)	171	467	37	207	462,8	45	196	458	43
47 Detailhandel (niet in auto's)	40	724,4	6	41	719,3	6	56	735,9	8
49 Vervoer over land	91	181,2	50	92	173,7	53	112	170,8	66
50 Vervoer over water	15	15,3	98	11	16,3	67	9	16	56
51 Luchtvaart	5	24,8	20	4	24,7	16	3	24,7	12
52 Opslag en dienstverlening voor vervoer	89	79,6	112	89	82,1	108	82	83,7	98
53 Post en koeriers	9	75,1	12	4	72,4	6	3	69,1	4
55 Logiesverstrekking	2	65,3	3	6	66,2	9	6	67,7	9
56 Eet- en drinkgelegenheden	15	273,2	5	20	275,4	7	25	287,1	9
58 Uitgeverijen	0	31,5	0	0	28,7	0	1	26,5	4
59 Productie en distributie van films en televisieprogramma's; maken en	1	12,2	8	2	12,1	17	1	12,1	8
60 Verzorgen en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	0	8,3	0	2	8,1	25	0	8	0
61 Telecommunicatie	0	31,5	0	1	31,2	3	1	31	3
62 Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie	1	135,4	1	1	134,4	1	5	144,1	3
63 Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	0	12,3	0	0	13,4	0	0	14,7	0
64 Financiële instellingen (geen verzekeringen en pensioenfondsen)	19	139,5	14	29	124,4	23	40	125,9	32
65 Verzekeringen en pensioenfondsen (geen verplichte sociale verzekeringen)	0	70,8	0	2	69,6	3	0	66,3	0
66 Overige financiële dienstverlening	3	50,2	6	0	49,6	0	1	50,4	2
68 Verhuur van en handel in onroerend goed	11	69	16	15	67,4	22	14	66,4	21
69 Rechtskundige dienstverlening, accountancy, belastingadvisering en adm.	3	125,6	2	9	123,7	7	4	121,8	3

Tabel VIII (vervolg)

Sector (2 cijferige SBI)	2013			2014			2015		
	Totaal aantal slachtoffers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen	Totaal aantal slachtoffers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen	Totaal aantal slachtoffers	Aantal banen (x 1.000)*	Aantal per 100.000 banen
70 Holdings (geen financiële), conerndiensten binnen eigen concern en ma.	21	152,2	14	19	151	13	18	153,1	12
71 Architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies; keuring en co	40	103,7	39	37	103,4	36	31	104,7	30
72 Speur- en ontwikkelingswerk	6	34,4	17	3	34,2	9	5	34,3	15
73 Reclame en marktonderzoek	5	43,4	12	5	42,7	12	5	43,8	11
74 Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling en overige consultancy	1	26,5	4	5	25,3	20	4	26,3	15
75 Veterinaire dienstverlening	0	6,8	0	0	7,3	0	2	7,4	27
77 Verhuur en lease van auto's, consumentenartikelen, machines en overige	10	29,3	34	14	28,9	48	35	27,8	126
78 Arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer	23	534,2	4	15	555	3	17	603,4	3
79 Reisbemiddeling, reisorganisatie, toeristische informatie en reserveringsbureaus	2	20	10	1	18,5	5	2	19,1	10
80 Beveiliging en opsporing	3	35,5	8	6	33	18	9	31,8	28
81 Facility management, reiniging en landschapsverzorging	55	157,7	35	73	155,4	47	67	157,3	43
82 Overige zakelijke dienstverlening	14	36	39	11	37,6	29	10	38,3	26
84 Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	85	509,9	17	51	512,1	10	59	508,7	12
85 Onderwijs	38	514,2	7	43	508,5	8	41	510,4	8
86 Gezondheidszorg	35	536	7	28	535,7	5	39	536,8	7
87 Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting	18	473	4	40	472,6	8	29	466,3	6
88 Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting	12	357,9	3	22	335,4	7	14	307,7	5
90 Kunst	5	25	20	4	23,5	17	3	24,6	12
91 Culturele uitleencentra, openbare archieven, musea, dieren- en planten	5	22,8	22	7	22	32	7	21,9	32
92 Loterijen en kansspelen	0	8,5	0	1	7,7	13	1	7,5	13
93 Sport en recreatie	14	74,1	19	11	74,5	15	9	75,5	12
94 Levensbeschouwelijke en politieke organisaties, belangen- en ideële organisaties	5	76,3	7	11	72,5	15	7	66,7	10
95 Reparatie van computers en consumentenartikelen	2	5,8	34	1	5,2	19	0	5	0
96 Wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche	6	59,4	10	8	58,4	14	8	57,8	14
97 Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	1	?	n.v.t.	0	?	n.v.t.	0	?	n.v.t.
onbekend	9	n.v.t.	n.v.t.	4	n.v.t.	n.v.t.	3	n.v.t.	n.v.t.

De aantallen slachtoffers zijn gebaseerd op een bewerking van gegevens uit het administratieve systeem van de Inspectie SZW. In hoofdstuk 1 is de definitie toegelicht.

*De gegevens over de banen betreffen banen van werknemers per december 2012 (nader voorlopige cijfers) voor het jaar 2013, banen van werknemers per december 2013 (voorlopige cijfers) voor het jaar 2014 en banen van werknemers per december 2014 (voorlopige cijfers) voor het jaar 2015. Deze cijfers zijn alle afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Tabel IX Ongevallen naar risico en ongevalsscenario (onderzochte zaken plaatsgevonden in 2015, n=1558)*.

Risico verbijzonderd naar ongevalsscenario	%	%
Vallen van hoogte of gelijke hoogte	33%	
Val van ladder of trapje		9%
Val van steiger		3%
Val van dak, vloer of platform		5%
Val van hoogte door een gat in de grond		1%
Val van een beweegbaar platform		1%
Val van een stilstaand voertuig		3%
Val van hoogte - onbeschermd		2%
Val op gelijke hoogte		7%
Vallen van trap of helling		1%
Contact met arbeidsmiddel waarmee wordt gewerkt (incl. machines, gereedschap, voertuigen)	31%	
Aanrijding door een voertuig		5%
In/ op bewegend voertuig met verlies van controle		5%
Contact met handgereedschap		2%
Contact met bewegende delen van een machine		3%
Beknelling tussen een machine en een ander object		16%
Getroffen door voorwerpen, producten of onderdelen daarvan	25%	
Contact met vallende objecten - van kranen/hijswerktuigen		4%
Contact met vallende objecten - niet van kranen/hijswerktuigen		8%
Contact met wegvliegende voorwerpen		4%
Geraakt door rollend of glijdend object		3%
Contact met object dat door iemand wordt gedragen of gebruikt		1%
Contact met hangende en/of zwaaiende objecten		2%
Tegen iets aanstoten		2%
Bedolven onder een massa		0%
Contact met heet oppervlak		0%
Contact met gevaarlijke stoffen, verstikking, bedwelming, vergiftiging	5%	
Uitstroming gevaarlijke stof uit open vat of insluitsysteem		1%
Contact met gevaarlijke stof zonder ongewenste uitstroming		1%
Uitstroming uit een normaal gesproken gesloten insluitsysteem		1%
Brand		1%
Contact met schadelijke atmosfeer in besloten ruimte		0%
Contact met schadelijke atmosfeer via ademapparatuur		0%
Explosie		0%
Contact met gev. stof door uitstroming uit normaal gesloten vat/omhulsel		0%
Contact met elektriciteit	2%	2%
Impact door onderdompeling - verdrinking	0%	0%
Extreme belasting van lichaamsdelen	3%	3%
Ongeval met een dier	0%	0%
Slachtoffer van menselijke agressie	1%	1%
Totaal	100%	100%

*Voorlopig cijfer op basis van registratie van arbeidsongevallen plaatsgevonden in 2015 in enquêtesysteem van de Inspectie SZW. Ongevalsscenario's volgens opgave betrokken inspecteur.

